MARÇ 2020 | NÚMERO 10

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ MENSUAL IMPRESA GRATUÏTA | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

« GRATUÏT »

Parròquies amb guarderia

SUMARI

4 ECOLOGIA INTEGRAL

De la religió consumista a la conversió ecològica, per Eduard Ibáñez | PÀG. 4

'Estimada Amazònia' reforça el clam dels pobres i aparca canvis en el sacerdoci | PÀG. 8

14 INFANTS I JOVES

Parròquies amb guarderia: què fan amb els petits de 0 a 6 anys? | PÀG. 14

Enric Crous: "Crec profundament en la joventut que tenim" | PÀG. 17

22 DONES I ESGLÉSIA

"A l'Església les dones no tenim un sostre de vidre, sinó un mur ben gros" | PÀG. 22

26 EDUCACIÓ

Què ha passat amb l'escola Immaculada Concepció de Barcelona? | PÀG. 26

On som les famílies de l'escola concertada?, per Jordi Llisterri | PÀG. 29

SUMARI

35 PROTECCIÓ MENORS

Les Dominiques expliquen com enfortir la xarxa de protecció als menors a Vallirana | PÀG. 35

Els Maristes constitueixen la Comissió d'Acollida a les Víctimes d'abusos sexuals de casos prescrits | PÀG. 39

43 EUTANASIA

Atenció al malalt al final de la vida. Document dels bisbes espanyols, per Joan Viñas | PÀG. 43

"És il·lús pensar que amb una llei d'eutanàsia arreglarem el final de la vida" | PÀG. 45

47 TRADICIÓ I CULTURA

Què són les capelletes de visita domiciliària? | PÀG. 47

El pa per a l'Eucaristia, per Josep Lligadas | PÀG. 51

Centenari de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, la història de com hem viscut | PÀG. 53

De la religió consumista a la conversió ecològica

EDUARD IBÁÑEZ
A APUNTS ETICOPOLITICS

Avui és prou evident que una de les malalties socials més greus, més esteses i més contagioses és el consumisme. Parlo d'aquella tendència social, de la que és molt difícil escapar, consistent en consumir de forma massiva i creixent una quantitat cada cop més nombrosa, diversa i tecnificada de béns i serveis, produïts mitjançant l'acaparament i depredació constant de recursos naturals, convertida en un hàbit profundament arrelat en la vida de les persones i en element fonamental de mediació de les relacions personals i d'estructuració de la societat i de l'economia.

Aquest fenomen social s'alimenta d'un conjunt de creences, conscients i, sobretot, pre-conscients, que bé podríem qualificar de *religió*: el consum considerat com la capacitat socialment més valorada, com a indicador de l'estatus social, com a mecanisme de creació de riquesa i prosperitat i com a mitjà per obtenir remei a totes les necessitats i malestars personals. És a dir, com la via per la felicitat o la salvació individual i col·lectiva.

Aquest *credo* té també els seus *ministres* (publicistes, *influencers* i marques que indiquen les modes i pautes de consum) i els seus *temples* (centres i carrers comercials, restaurants, estadis, platges, pistes d'esquí...), on els consumidors s'apleguen massivament per realitzar els rituals de compravenda, contractació i con-

sum, especialment en determinats *temps litúrgics* (compres de Nadal, períodes de rebaixes, vacances d'estiu, Black Friday...).

No cal dir que aquesta religió, lluny de portar a la salvació, és més aviat una patologia que comporta danys greus. Primer en el mateix consumidor: tendència a la pèrdua de llibertat i danys a la salut física i mental del consumidor, instal·lat en una lògica individualista i autoreferencial, permanentment distret i insatisfet, atrapat en l'espiral de la gestió i conservació de les seves adquisicions, i amenaçat per les patologies dels hàbits consumistes (obesitat, hipertensió, addiccions...). Però també efectes socials molt negatius, en forma de multiplicació de les desigualtats i dels conflictes armats entre grups i països per apropiar-se dels recursos i matèries primeres, desplaçament forçat de poblacions, violació de drets humans, economia hiperfinancera i especulativa, generació de pobresa i exclusió. I, finalment, una devastació mediambiental sense precedents en la història, destructora de la biodiversitat i que aboca a la humanitat a catàstrofes i crisis socials imprevisibles, que posen en perill la seva supervivència.

Cap un nou estil de vida personal i comunitari

Davant d'aquest fenomen, el gran repte de la humanitat és promoure urgentment l'abandonament de la religió consumista, per avançar cap a un nou estil de vida, personal i col·lectiu, radicalment diferent. Això inclou una forma de consum ben diferent: conscient, lliure, responsable i prudent, que redueixi dràsticament l'impacte ambiental (tendent a zero residus, zero emissions...) i que opti sempre per les formes de producció sostenibles, solidàries i socialment responsables. Aquesta nova forma de consum, naturalment, ha de venir acompanyada de polítiques públiques fortes que introdueixin canvis importants en múltiples àmbits (producció, transport, urbanisme...).

Però és molt més. És una manera de viure que cerca l'establiment de relacions humanes basades en la cooperació, la solidaritat, la recerca del bé comú i l'ecologia *integral* (en paraules del **papa Francesc** en la seva gran encíclica *Laudato Si'*), que és a la vegada ecologia econòmica, social i cultural. Una manera de viure reconnectada amb la terra, ancorada en la perspectiva comunitària, basada en el respecte profund de la vida, i en l'austeritat, la sobrietat, la simplicitat, la humilitat i la contemplació de la natura, com a actituds que porten a la pau i la plenitud humana. Aquest canvi d'estil de vida és un repte gegantí, que exigeix una transformació (o gairebé "revolució") cultural a gran escala, que només pot arribar a partir d'un canvi profund de mentalitat, un canvi en el cor, allò que el papa Francesc ha anomenat *conversió ecològica*.

La conversió ecològica és una espiritualitat que sorgeix d'una nova mirada sobre la natura i sobre la vida (humana, animal i vegetal), experimentada com a do (enlloc de "recurs" o mer objecte), en el qual es reflecteix l'amor i la bellesa del seu Creador, do lliurat a la nostra administració responsable, per tal que el protegim i compartim equitativament en l'hora present i preservem a les generacions futures.

Alhora, per al cristià, el món no solament és creació i do de Déu, sinó una realitat que, pel misteri de l'Encarnació, ha estat assumida per Crist, qui "ara ressuscitat, habita en la intimitat de cada ésser, envoltant-lo amb el seu efecte i penetrant-lo amb la seva llum" (*Laudato Si'*,

221) i destinada tota ella a ser transformada i salvada amb la nostra participació. Aquesta mirada cristològica sobre la realitat de la natura és la gran novetat de l'experiència cristiana, sobre la que hauríem de meditar més i deixar que arreli plenament en la nostra vida.

La conversió ecològica: repte per l'Església

La promoció d'una conversió ecològica integral com l'ha descrita, és precisament un dels grans reptes de l'Església. Per afrontar-la, crec que les comunitats cristianes haurien de situar la conversió ecològica com un dels punts de referència de la seva litúrgia, predicació, ensenyament i acció social, mostrant la seva profunda vinculació amb la fe en Jesucrist.

Això ha de portar a introduir canvis en profunditat en la seva manera de fer, d'organitzar-se, comunicar-se i relacionar-se amb la nostra societat. En aquest esforç, existeix un munt d'iniciatives eclesials pastorals, educatives i de gestió patrimonial realment pioneres arreu del món i també a casa nostra (la xarxa Ecoparròquies és una bona eina per compartir-les). També cal aprofitar l'experiència de molts monestirs, amb llarga tradició d'imbricació amb la terra, així com les possibilitats que ofereixen molts santuaris inserits en espais de gran bellesa natural. Es tracta d'un repte enorme i alhora, en el context actual, una extraordinària oportunitat per atendre als signes dels temps, per renovar-se, esdevenir més missionera i ser fidel a les necessitats dels més pobres i vulnerables, danyats pel model econòmic depredador-consumista.

La mirada ecològica integral ha de ser el criteri clau per a la vida de les comunitats, institucions i entitats cristianes, per a la gestió dels seus béns, edificis, serveis i estalvis, i per la seva inserció enmig del món, atès que la conversió ecològica és l'actitud com cal viure i proclamar l'Evangeli en la nostra societat en el context actual.

L'Eucaristia, font de la conversió ecològica

Però, ¿on trobarà l'Església la força per avançar en aquesta conversió i suscitar-la en el món, davant dels enormes obstacles que comporta? Certament, com adverteix el mateix papa Francesc i han mostrat grans teòlegs, això no vindrà simplement multiplicant els missatges, els discursos morals o l'activisme social.

La conversió i el testimoni sincer i coherent, només sorgiran si s'alimenten del trobament comunitari amb Jesucrist que s'esdevé de forma privilegiada en l'Eucaristia, "el centre vital de l'univers, el focus desbordant d'amor i de vida inesgotable", on "tot els cosmos dona gràcies a Déu" (LS, 236).

Com diu també el teòleg ortodox **Iannis Zizioulas**, cal veure en l'Eucaristia un esdeveniment i una praxi on hi ha la presència de Crist mateix i on es contempla i es viu la nostra salvació. Per això, els imperatius ètics sorgeixen i es fan comprensibles a conseqüència de la transfiguració que s'esdevé en l'Eucaristia, "sense la qual cap praxi pastoral i missionera, cap hàbil diplomàcia en el diàleg amb el món, ni cap sistema ètic reixiran a transfigurar el món modern en Crist".

Una veritable conversió ecològica requereix, per tant, un tornar i tornar a una vivència plena, intensa i madura de l'Eucaristia en les nostres comunitats. Cal deixar que Jesucrist ens transformi comunitàriament en l'Eucaristia i ens faci "custodis de les coses creades" (LS, 236).

EDUARD IBÁÑEZ

OBERT
OBERT
OBERT
OBERT
OBERT
OBERT
Espai multicultural
#obert a tothom
Entrada lliure
PALAU
ROBERT
Catalunya oberta
PALAU ROBERT
Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 932 388 091
palaurobert.gencat.cat
Segueix-nos a:
Generalitat de Catalunya
7,5 Milions de futurs

‘Estimada Amazònia’ reforça el clam dels pobres i aparca canvis en el sacerdoci

El clam dels pobres de la terra, l’arrelament de l’Església a cada realitat cultural, l’ecologia integral o el protagonisme del laïcat, són alguns dels punts que surten més reforçats del compromís de l’Església a zones com l’Amazònia.

Així queda recollit de nou en l’Exhortació apostòlica del **papa Francesc** *Estimada Amazònia* que fixa les conclusions del Sínode celebrat l’any passat. Francesc, però, no planteja cap canvi visible ni jurídic sobre dos temes que es van posar a debat en el Sínode i dels que es va demanar una possible revisió: estudiar un diaconat femení i l’ordenació sacerdotal de diaques casats.

El document pontifici assumeix la dificultat que genera la falta de sacerdots en algunes zones i l’imprescindible paper de la dona per garantir la continuïtat de l’Església. Però es manté en el magisteri del darrers papes i no planteja cap canvi en els ministeris actuals. Francesc assegura que les dones “tenen un paper central a desenvolupar en les comunitats amazòniques” i “haurien de tenir accés a llocs, inclosos els serveis eclesials que no impliquin ordes sagrats i que puguin significar millor el paper que els correspon”. Però que no és cert que “a les dones se’ls atorgaria un major estatus i participació en l’Església només si fossin admeses als Ordes Sagrats”.

Per assegurar l'atenció sagramental a les comunitats més remotes, el text insisteix en una crida a les vocacions i en sensibilitzar i formar el clergat perquè es dediquin en aquest àmbit pastoral de perifèria.

D'altra banda, l'Exhortació utilitza cites de diversos autors llatinoamericans, a més de les habituals de documents oficials. En ells cita un poema del bisbe claretià **Pere Casaldàliga** i autors com **Pablo Neruda**, **Carlos Galeano**, **Mario Vargas Llosa**, o **Vinicius de Moraes**.

Reproduïm el resum de l'Exhortació Apostòlica *Estimada Amazònia* que ha ofert la Santa Seu.

Estimada Amazònia, l'exhortació del Papa per una Església amb rostre amazònic

"L'estimada Amazònia es mostra davant del món amb tota la seva esplendor, el seu drama, el seu misteri". Així comença l'exhortació apostòlica postsinodal, *Estimada Amazònia*. El Pontífex, en els primers punts (2-4) explica "el sentit d'aquesta Exhortació" plena de referències a documents de les Conferències Episcopals dels països amazònics, però també a poemes d'autors relacionats amb l'Amazònia. Posa en relleu que desitja "expressar les ressonàncies" que el Sínode ha provocat en ell. I precisa que no pretén substituir ni repetir el Document Final que ens convida a llegir "íntegrament", esperant que tota l'Església es deixi "enriquir i interpel·lar" per ell i que l'Església de l'Amazònia es comprometi "en la seva aplicació". Francesc comparteix els seus "Somnis per a l'Amazònia" (5-7), el destí de la qual ha de preocupar a tots, perquè aquesta terra també és "la nostra". Formula "quatre grans somnis": que l'Amazònia "lluiti pels drets dels més pobres", "preservi la riquesa cultural", "custodiï gelosament l'aclaparadora bellesa natural" i, finalment, que les comunitats cristianes siguin "capaces de lliurar i encarnar-se en l'Amazònia".

El somni social: que l'Església estigui al costat dels oprimits

El primer capítol d'*Estimada Amazònia* se centra en el "Somni social" (8). Destaca que "un veritable plantejament ecològic" és també un "plantejament social" i, si bé s'aprecia el "bon viure" dels indígenes, adverteix contra el "conservacionisme" que només es preocupa pel medi ambient. En tons vibrants, parla d'"injustícia i crim" (9-14). Recorda que **Benet XVI** ja havia denunciat "la devastació ambiental de l'Amazònia". Els pobles originaris, adverteix, pateixen la "submissió" tant dels poders locals com dels externs. Per al Papa les operacions econòmiques que alimenten la devastació, els assassinats, la corrupció, mereixen el nom d'"injustícia i crim". I amb **Joan Pau II** reitera que la globalització no ha d'esdevenir un nou colonialisme.

Que els pobres siguin escoltats sobre el futur de l'Amazònia

Davant tal injustícia, el Pontífex demana "indignar-se i demanar perdó" (15-19). Per Francesc són necessàries "xarxes de solidaritat i desenvolupament" i crida al compromís de tots, incloent-hi els líders polítics. A partir d'aquí, el Papa s'atura en el tema del "sentit comunitari" (20-22). Recorda que per als pobles amazònics les relacions humanes "estan impregnades per la naturalesa circumdant". Per aquesta raó, escriu, viuen com un veritable "desarrelament" quan són "obligats a emigrar a la ciutat". L'última part del primer capítol està dedicada a les "institucions danyades" (23-25) i al "Diàleg social" (26-27). El Papa denuncia el mal de la cor-

rupció que enverina a l'Estat i les seves institucions. I espera que l'Amazònia es converteixi en "un lloc de diàleg social", en primer lloc, "amb els últims". La dels pobres, adverteix, ha de ser "la veu més potent" a l'Amazònia.

El somni cultural: tenir cura del poliedre amazònic

El segon capítol està dedicat al "Somni cultural". Francesc immediatament deixa clar que "promoure l'Amazònia" no vol dir "colonitzar culturalment" (28). Així, utilitza una imatge que li és molt estimada: "el poliedre amazònic" (29-32). Cal lluitar contra la "colonització postmoderna". Per Francesc és urgent "cuidar les arrels" (33-35). Citant *Laudato si'* i *Christus Vivit*, subratlla que la "visió consumista de l'ésser humà" tendeix a "homogeneïtzar les cultures" i això repercuteix especialment en els joves. A ells, el Papa els demana "fer-se càrrec de les arrels", que "recuperin la memòria danyada".

No a un indigenisme tancat, sinó a una trobada intercultural

L'Exhortació se centra en el "trobada intercultural" (36-38). Fins i tot les "cultures suposadament més evolucionades", observa, poden aprendre dels pobles que "van desenvolupar un tresor cultural estant enllaçades amb la natura". La diversitat, per tant, no és "una frontera", sinó "un pont", i diu no a un "indigenisme completament tancat".

L'última part del capítol II està dedicada al tema "cultures amenaçades, pobles en risc" (39-40). En qualsevol projecte per a l'Amazònia, és la seva recomanació, "cal incorporar la perspectiva dels drets dels pobles". Aquests, afegeix, difícilment podran "quedar indemnes" si l'entorn en el qual van néixer i es van desenvolupar "es fa malbé".

El somni ecològic: unir la cura de l'ambient i la de les persones

El tercer capítol, "Un Somni Ecològic", és el que es relaciona més immediatament amb l'encíclica *Laudato Si'*. A la introducció (41-42) es destaca que a l'Amazònia hi ha una estreta relació de l'ésser humà amb la natura. La cura dels nostres germans com el Senyor ens té cura, reitera, "és la primera ecologia que necessitem". La cura del medi ambient i la cura dels pobres són "inseparables". Francesc bolca la seva atenció al "somni fet d'aigua" (43-46). Cita a **Pablo Neruda** i a altres poetes locals sobre la força i la bellesa del riu Amazones. Amb els seus poemes, escriu, "ens ajuden a alliberar-nos del paradigma tecnocràtic i consumista que destrossa la natura".

Escoltar el crit de l'Amazònia, que el desenvolupament sigui sostenible

Per al Papa, és urgent escoltar "el crit de l'Amazònia" (47-52). Recorda que l'equilibri planetari depèn de la seva salut. Hi ha, escriu, forts interessos no només locals, sinó també internacionals. La solució, per tant, no és la "internacionalització" de l'Amazònia, sinó que ha de créixer "la responsabilitat dels governs nacionals". El desenvolupament sostenible, continua, requereix que els habitants estiguin sempre informats sobre els projectes que els afecten i espera la creació d'"un sistema normatiu" amb "límits infranquejables".

Així, convida a la "Profecia de la contemplació" (53-57). Escoltant els pobles originaris, subratlla, podem estimar l'Amazònia "i no només

utilitzar-la"; podem trobar-hi "un lloc teològic, un espai on Déu mateix es mostra i convoca els seus fills". L'última part del capítol III se centra en l'"Educació i els hàbits ecològics" (58-60). El Papa assenyala que l'ecologia no és una qüestió tècnica, sinó que sempre inclou "un aspecte educatiu".

El somni eclesial: desenvolupar una Església amb rostre amazònic

L'últim capítol, el més contundent, està dedicat "més directament" als pastors i fidels catòlics i se centra en el "Somni eclesial". El Papa convida a "desenvolupar una Església amb rostre amazònic" a través d'un "gran anunci missioner" (61), un "anunci indispensable a l'Amazònia" (62-65). Per al Papa no n'hi ha prou amb portar un "missatge social". Aquests pobles tenen "dret a l'anunci de l'Evangeli", altrament "cada estructura eclesial es convertirà" en una ONG. Una part substancial es dedica llavors a la inculturació. Reprenent la *Gaudium et Spes*, parla de la "inculturació" (66-69) com un procés que porta "a la plenitud a la llum de l'Evangeli" el bo que hi ha en les cultures amazòniques.

Una renovada inculturació de l'Evangeli a l'Amazònia

El Papa mira més profundament, assenyalant els "Camins d'inculturació a l'Amazònia" (70-74). Els valors presents en les comunitats originàries, escriu, han de ser "recollits en l'evangelització". I en els dos paràgrafs següents se centra en la "inculturació social i espiritual" (75-76). El Papa assenyala que, donada la pobresa de tants habitants de l'Amazònia, la inculturació ha de tenir un "perfum marcadament social". Al mateix temps, però, la dimensió social s'ha d'integrar amb la dimensió "espiritual".

Sagraments accessibles a tothom, especialment als pobres

L'Exhortació indica llavors els "punts de partida per a una santedat amazònica" (77-80) que no han de copiar "models d'altres llocs". Destaca que "és possible recollir d'alguna manera un símbol indígena sense qualificar necessàriament d'idolatria". Es pot valorar, afegeix, un mite "carregat de sentit espiritual" sense considerar necessàriament "un error pagà". El mateix s'aplica a algunes festes religioses que, tot i que requereixen un "procés de purificació", "contenen un significat sagrat".

Un altre passatge significatiu d'*Estimada Amazònia* és sobre la inculturació de la litúrgia (81-84). El Pontífex constata que el Concili Vaticà II havia demanat un esforç d'"inculturació de la litúrgia en els pobles indígenes". També recorda, en una nota al text, que en el Sínode "va sorgir la proposta d'elaborar un ritu amazònic". Els sagraments, exhorta, "han de ser accessibles, sobretot per als pobres". L'Església, emfatitza recordant *Amoris laetitia*, no pot convertir-se en una "duana".

Que els bisbes llatinoamericans enviïn missioners a l'Amazònia

Vinculat a això està el tema de "la inculturació de la ministerialitat" (85-90) a què l'Església ha de donar una resposta "valenta". Per al Papa s'ha de garantir "una major freqüència de la celebració de l'Eucaristia". Referent a això, reitera, és important "determinar què és el més específic del sacerdot". La resposta, es llegeix, està en el sagrament de l'Ordre que habilita només al

sacerdot per presidir l'Eucaristia. Com, llavors, "assegurar aquest ministeri sacerdotal" en àrees remotes? Francesc exhorta a tots els bisbes, especialment als llatinoamericans, "a ser més generosos", orientant a aquells que "mostren vocació missionera" a triar l'Amazònia i els encoratja a revisar la formació dels sacerdots.

Afavorir un protagonisme dels laics en la comunitat

Després dels sagraments, *Estimada Amazònia* s'atura en les "comunitats plenes de vida" (91-98) en què els laics han d'assumir "responsabilitats importants". Per al Papa, de fet, no es tracta "només de facilitar una major presència de ministres ordenats", un objectiu "limitat" si no es suscita "nova vida a les comunitats".

Per tant, es necessiten nous "serveis laïcals". Només a través d'un "contundent protagonisme dels laics", reitera, l'Església podrà respondre als "desafiaments de l'Amazònia". Per al Pontífex, les persones consagrades ocupen també un lloc especial, mentre recorda el paper de les comunitats de base que han defensat els drets socials i encoratja en particular l'activitat de la REPAM i dels "equips missioners itinerants".

Nous espais per a les dones, sense clericalismes

El Papa dedica un espai propi a la força i el do de les dones (99-103). Reconeix que a l'Amazònia algunes comunitats s'han mantingut només "gràcies a la presència de dones fortes i generoses". No obstant això, adverteix que no s'ha de reduir "l'Església a estructures funcionals". Si aquest fos el cas, de fet, només se'ls donaria un paper si tinguessin accés a l'Ordre Sagrat. Per al Papa la clericalització de la dona ha de ser rebutjada, acceptant en canvi la contribució a la manera femenina que perllonga "la força i la tendresa de Maria". Ell encoratja el sorgiment de nous serveis femenins, que –amb el reconeixement públic dels bisbes– incideixin en les decisions de les comunitats.

Que els cristians lluitin units per defensar els pobres de l'Amazònia

Per al Papa és necessari "ampliar horitzons més enllà dels conflictes" (104-105) i deixar-nos desafiar per l'Amazònia per "superar perspectives limitades" que "es queden clausurades en aspectes parcials". El capítol IV acaba amb el tema de la "Convivència ecumènica i interreligiosa" (106-110). El Papa convida els creients a "trobar espais per conversar i per actuar junts pel bé comú". "Com no lluitar junts? –pregunta Francesc–. Com no pregar junts i treballar braç a braç per defensar els pobres de l'Amazònia?".

Confiem l'Amazònia i els seus pobles a Maria

Francesc conclou *Estimada Amazònia* amb una oració a la Mare de l'Amazònia (111). "Mare, mira els pobres de l'Amazònia", recita un passatge de la seva oració, "perquè la seva llar està sent destruïda per interessos mesquins (...) Toca la sensibilitat dels poderosos, perquè encara que sentim que ja és tard ens crides a salvar allò que encara viu".

REDACCIÓ

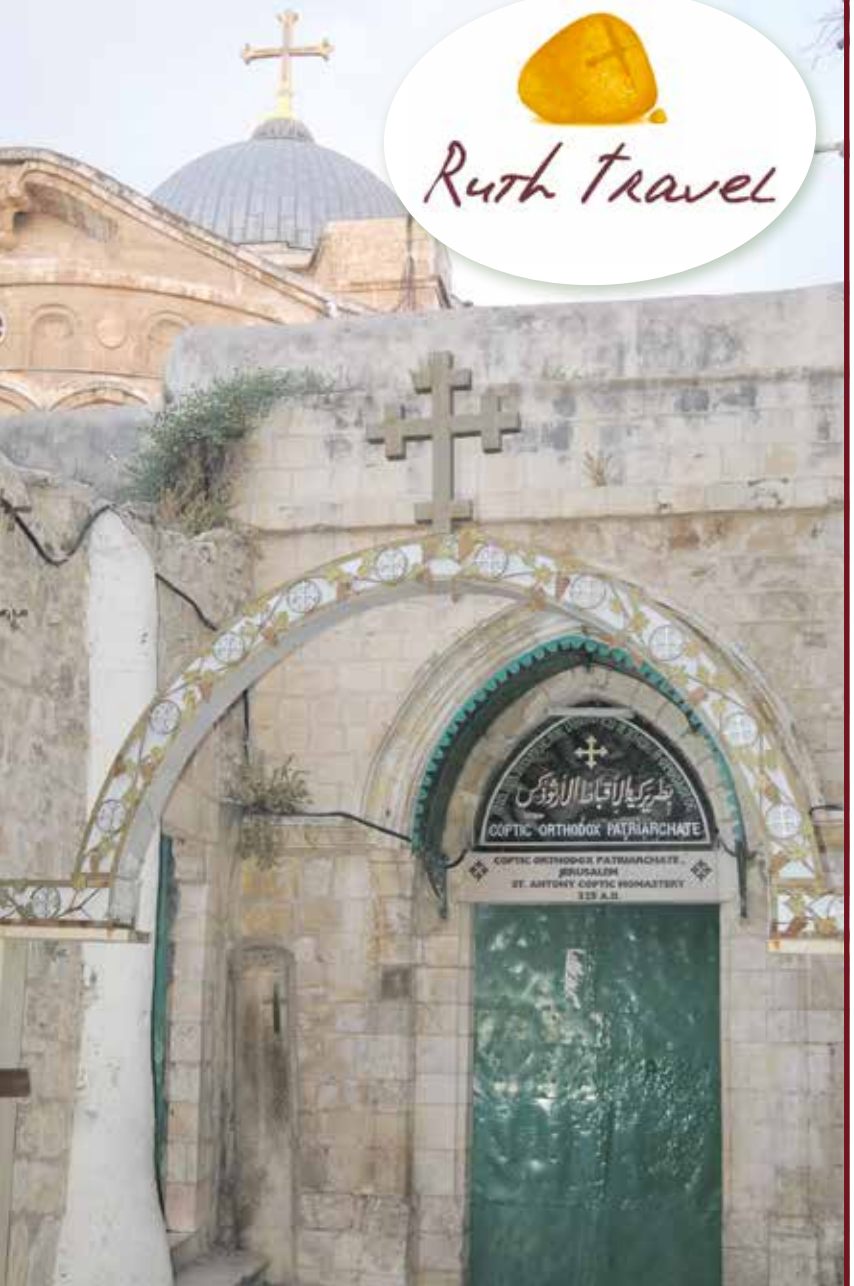

RUTH TRAVEL

Agència catalana de referència en turisme religiós, rutes bíbliques i expedicions culturals.

✔ Consulteu els nostres viatges i pelegrinatges a la nostra pàgina web.

✔ Sortides exclusives en grups reduïts.

✔ Preus amb tot inclòs, sense sorpreses: visites i excursions amb entrades i guies locals, pensió completa, hotels seleccionats, guia acompanyant expert des de Barcelona.

93 467 32 44 info@ruthtravel.es ruthtravel.es

Parròquies amb guarderia: què fan amb els petits de 0 a 6 anys?

Com aconseguir una experiència de comunitat i de pregària que compti amb els menuts de la família? Expliquem aquí tres casos de parròquies que atenen de forma específica la franja dels tres als sis anys, i que tampoc no s'obliden dels que encara no van a parvulari. Són en tres diòcesis diferents, però tenen en comú l'oferta de projectes integradors, amb vasos comunicants entre diversos àmbits parroquials, on no hi ha espectadors sinó participants. Han aconseguit una certa regularitat en l'assistència als oficis: moltes vegades són els petits que recorden als pares i les mares, amb insistència, que volen anar a missa.

Vilafranca: el racó de petita infància i contacontes a Santa Maria

L'equip de les parròquies de Vilafranca del Penedès també té la mirada posada en les necessitats dels més petits de la casa. El mes de setembre, a la Basílica de Santa Maria, van habilitar un racó discret a l'absis per als infants de zero a tres anys. Al terra tenen moquetes, joguines de tela, goma i alguna de fusta: "Hem intentat que siguin joguines que no fan soroll, sense plàstic, que procurin un joc més tranquil", explica **Astrid Barqué**, promotora de la iniciativa.

Ben a la vora, disposen d'una cadira i una taula per pintar. Hi ha papers amb dibuixos variats i un revister amb contes. Davant hi ha dos bancs des d'on un adult se'n fa responsable. Els petits no queden mai sols i, alhora, els grans poden seguir la missa. Les famílies fan torns i s'ho combinen: ara hi va un, ara l'altre.

Arran de coincidir aquests quatre mesos en aquest "racó de petita infància", han creat un grup excursionista vinculat a la parròquia. I les famílies es troben un cop al trimestre per sortir a caminar, fan un pícnic i els acompanya el rector. Una manera d'enfortir la comunitat. "És una activitat que podem compartir amb els mossens fora d'una celebració litúrgica o la catequesi, una estona més amena que serveix per fer pinya totes les famílies".

A banda, per als més petits i en els locals parroquials, un equip de persones que es dediquen al món de l'educació, també ofereixen contacontes relacionats amb la vida de Jesús i el Nou Testament. En diuen 'Els contes de Santa Maria' i és un servei mensual obert a tota la vila. El fan dissabte a la tarda, just abans de la missa familiar, per tenir una connexió amb la litúrgia que uneix la comunitat. Hi són convidats des de nadons fins a nens i nenes de segon de primària, tot i que poden haver-hi germans grans que també s'hi queden.

"Ens faltava una activitat destinada als més petits, perquè a primària ja fan la catequesi, i vam inventar-nos el contacontes". El van estrenar el mes d'octubre d'aquest curs. Una sala senzilla, amb coixins i moqueta per seure a terra. Tenen una mascota, l'Astro, que condueix el relat i significa la llum de Jesús. "És una estrella que s'il·lumina, està al cel, a prop de Déu". En acabar, els menuts s'enduen un detall que els recorda la lectura. El dia que van treballar la paràbola del gra de mostassa, es van endur unes petites llavors a casa.

Salt: pertinença i continuïtat, la clau de l'èxit

Des de fa quatre anys l'equip pastoral de la parròquia de Sant Jaume de Salt, a tocar de Girona, va decidir impulsar un canvi a la catequesi. Van unir l'esplai i la catequesi el dissabte a la tarda: és l'Esplai Kids, amb els nois i noies des de sis anys fins als joves monitors, que enllacen amb la missa en acabar. "Però vam veure que els nanos més petits, de tres a sis anys, no hi tenien cabuda", explica **Jordi Callejón**, rector de la parròquia des de l'any 2011.

Cal entendre en primer lloc el context sociològic de Salt, amb "situacions vitals molt complicades". Aquí, apunta Callejón, "la parròquia és un lloc de llibertat". Recorda que fa uns dies va preguntar-li a un noi de dotze anys què era per a ell la parròquia: "És la meva segona casa", li va contestar. També s'hi suma la diversitat d'orígens de les famílies, i molta gent jove amb fills. Tot plegat els va fer veure el diumenge al matí com una oportunitat.

El curs passat, el 2018-2019, van engegar el 'Sunday Kids' i, tal com descriu el rector: "Ha sigut un èxit brutal". Què ofereixen? "Un grup de monitors de la parròquia s'encarrega dels més petits en un espai diferenciat, i deixem que els seus pares puguin anar a missa tranquils", explica. Són una quarantena de nanos d'entre tres i sis anys que arriben a dos quarts de deu i que són acompanyats durant un parell d'hores per un grup de monitors.

"Quan els nanos fan els sis anys, del Sunday Kids passen al dissabte a l'Esplai Kids, és com

la masia del Barça", diu el rector. "No és només una guarderia, sinó que fan catequesi, s'hi juga i hi ha una preparació per anar pujant". Han adaptat dos pisos dels locals de la parròquia, han tirat parets a terra i han instal·lat parquet perquè puguin anar per terra i buscant la interacció entre uns i altres. "Però no és un xiqui-parc", subratlla Callejón.

El capellà de Salt va prendre la idea de la parròquia de Nativity Church a Baltimore, a Maryland, als Estats Units; una realitat que va conèixer de primera mà: "Hi vaig anar a fer espionatge industrial", reconeix. El capellà i l'assistent d'aquesta parròquia van participar el curs passat a la Facultat de Teologia, a Barcelona, en una sessió sobre la Reforma a l'Església. Aquest projecte buscava "provocar una experiència el diumenge", al voltant de la celebració de l'eucaristia. "La idea no és dir vaig a missa; la idea és vaig a l'església". Els pares que hi participen troben una benvinguda, una acollida en forma de conversa, cafè, música i molta vida.

I això mateix han fet a Salt. No és un espai de silenci, sinó que hi bull la vida. Els petits baixen al final de l'eucaristia i expliquen què han fet i també en ocasions especials; per Nadal, per exemple, van fer-hi un pessebre vivent. Aglutinen un total de 180 nois i noies. La fórmula i l'estil pastoral de proximitat els ha funcionat. I apunta la necessitat de crear comunitat: "De colònies, campaments i rutes... me'n faig un tip!". Al tarannà del rector s'hi suma el compromís de la parròquia: catequistes, pares, monitors... "Sense un sentiment de pertinença, després de la comunió s'acaba; però aquí no tenim problemes de continuïtat", conclou Callejón.

Lleida: "el ploraner" i la missa familiar

El dimecres de Cendra farà 14 anys que **Nemesi Solà** és el rector de la parròquia de Sant Antoni Maria Claret de Balàfia-Lleida. Quan l'any 2006 van construir el nou temple, ja va pensar en dedicar un espai especial perquè els pares i les mares amb nadons poguessin anar a missa sense por a distreure la resta amb els plors dels menuts. "És un espai força desconegut", explica el claretià Nemesi Solà.

Malgrat tot, quan les famílies s'apropen a la litúrgia, tenen aquesta opció. En diuen "el ploraner". I és una sala separada de la nau per una paret de vidre. Hi ha altaveu per seguir el fil de la litúrgia, calefacció a l'hivern i aire condicionat a l'estiu.

El quart diumenge de mes, amb les famílies de la catequesi, celebren la missa familiar. Un àmbit en el qual tenen llarga experiència: "També vam ser els pioners en organitzar la Missa del Pollet per Nadal", indica Nemesi. Ja fa 26 anys que convoquen els petits i els seus pares a les sis de la tarda la vigília de Nadal.

En línia de vetllar per la continuïtat dels joves a la parròquia, quan acaben l'etapa de catequesi de comunió, els conviden a participar del MIJAC, el Moviment d'Infants i Joves d'Acció Catòlica. Aquest moviment especialitzat, amb presència a Catalunya i les Illes Balears, acompanya els nois i noies en la fe els dissabtes a la tarda, a partir de diverses activitats de lleure educatiu. Actualment, en aquesta parròquia de Balàfia-Lleida, hi participen una seixantena d'infants i joves. D'entre ells, quatre joves ja han celebrat la confirmació i s'estan formant per ser-ne monitors el curs vinent.

LAURA MOR

Enric Crous: "Crec profundament en la joventut que tenim"

Enric Crous és d'aquelles persones que té la capacitat de captar què està pensant el seu interlocutor. Potser per això ha tingut èxit com a gestor empresarial. Format a la UB i a l'IESE, ha gestionat grans organitzacions i empreses com Mercabarna, Fira de Barcelona, Cacaolat o Damm. Ara ha estat nomenat president de la Fundació Pere Tarrés, després de formar part del patronat des de fa vuit anys. Creu de Sant Jordi per la tasca de promoció del mecenatge, actualment també és president del consell de govern de l'Hospital Clínic de Barcelona i de la Fundació Catalunya Cultura. Ha estat una persona clau en el teixit cultural, social i empresarial que ha configurat el nostre país les darreres dècades.

És dels qui pensa que per tirar endavant una empresa el que cal és il·lusió i risc. Ara la seva il·lusió la posa en ajudar a tirar endavant el projecte formatiu i social que impulsa la Fundació Pere Tarrés.

Un patronat és un consell d'administració o una junta d'accionistes?

No és exactament el mateix. Els patrons són gent que "sent els colors", sinó no es pot estar en un patronat. Però és voluntari i no hi tenim una dedicació completa. La nostra responsabilitat és vetllar perquè la missió que té la fundació es complexi. El patronat té una responsabilitat; però l'execució és de la direcció i dels qui estan en el dia a dia de la Fundació.

I el president quina funció té?

Si ho dic de manera políticament incorrecte respondria que és una mica el "florero" (riu)... És una persona que es cuida de coordinar les

tasques del patronat, despatxar amb el director, ajudar amb allò que pugui i tenir l'orgull de poder col·laborar amb una tasca importantíssima. Pagaria per fer aquesta feina fantàstica.

La Fundació Pere Tarrés ha crescut molt. Des de l'inicial Escola de l'Esplai i les cases de colònies, ara té una Facultat d'Educació Social i Treball Social, gestiona una xarxa de 30 centres socioeducatius i impulsa diversos projectes solidaris, a més de tot el món de l'Esplai amb 25.000 infants i 4.500 monitors. La intenció és seguir creixent?

Quan una cosa és bona i funciona, l'important és que creixi. Si el producte és bo: difondre'l. Estem aconseguint créixer fins i tot fora de Catalunya. Tot el que sigui promoció de la infància i la joventut a través del lleure, a nosaltres ens interessa. I si som capaços de donar una formació integral als qui passen per aquí, que acabaran sent els dirigents del futur, és el dividend més important que podem treure. I perdoneu que faci servir un terme empresarial.

La formació ho és tot. Si fóssim un país més format i més culte, seriem un país molt millor del que realment som. I, sobretot, el que ens ha de preocupar són aquells infants i joves en risc d'exclusió social i sense cap mena de suport.

Què és el més important per formar?

La part tècnica és obligatòria, però per si sola no va enlloc. El qui en sap més no sempre és el millor professor. És molt important que s'adquireixi la vocació d'ajudar, de servei, com la que tenen els monitors dels esplais. Cal gent amb una formació i experiència professional, però amb una clara vocació de servei a la societat i al país. La prova està en què ens venen a buscar la nostra gent. I és un orgull que la gent que s'ha format a casa nostra vagin a altres llocs. Sempre dic que m'agradaria que els responsables de moltes institucions fossin gent que hagués col·laborat amb mi, perquè voldria dir que hem estat capaços de triar bé i de formar bé.

El voluntariat també és un aprenentatge?

És un màster. Aquest és un país molt solidari. La prova és la quantitat de coses que es fan gràcies al voluntariat. I no crec que hi hagi a Catalunya cap organització com el Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans que pugui moure permanentment, no un dia puntual, 4.500 voluntaris.

Per què la Fundació Pere Tarrrés ha ampliat l'acció cap el món socioeducatiu?

Nosaltres volem transformar la societat i aquesta és una via important per fer-ho. Hem de fer un servei a la societat i al país si podem.

Els últims anys hi ha sectors que han qüestionat molt el sector privat enfrontant-lo al sector públic. Ho viviu amb incomoditat?

Al contrari. Poden competir, podem col·laborar i podem conviure, sens dubte. El problema no és si és públic o privat. El problema és si està ben gestionat o no. Si s'està gestionant bé, si s'està complint la missió... Conec institucions privades que ho fan molt malament i públiques que ho fan molt bé. I al revés. Nosaltres el que tenim com a fet diferencial és l'esperit i vocació de la Fundació Pere Tarrés en l'educació, el lleure i la responsabilitat. No som un negoci.

El nostre país ha funcionat bé quan hi ha hagut col·laboració publica i privada. A vegades en dic "conspiració", encara que la paraula correcte és col·laboració. Hi ha qui té ganes que això no sigui així, però els grans moments de la història del país s'han donat quan hi ha hagut aquesta col·laboració.

S'ha acabat el mecenatge?

No ho crec. Però no hi ha els grans mecenes que hi havia abans. La societat civil en general vola més baix i es mira més a curt termini. Però estem tenint donacions que volen ser anònimes. Gent que ajuda o empreses que no volen sortir als papers. Aquesta és la gràcia del mecenatge. Però no hem estat capaços de convèncer les administracions perquè d'una vegada hi hagi una llei de mecenatge com Déu mana. Les empreses estan més preocupades per la Responsabilitat Social Corporativa que pels temes de mecenatge religiós o cultural. No hi ha estímuls al mecenatge. L'administració hauria d'entendre que el mecenatge no és una despesa sinó que podria ser una font d'ingressos. Poso un exemple: la cultura. A França la tercera font d'ingressos és la culturai, per això, és un país ric.

Com veu els joves? Es diu que viuran pitjor que els seus pares, que tenen menys expectatives, menys esperances.

Tinc l'absoluta convicció que el dia que mori malauradament hauré viscut millor que els meus pares i desgraciadament millor que els meus fills. Però veig una joventut fantàstica. També la miro amb enveja perquè molts d'ells tenen un nivell de formació molt alt, molt ben preparats. I tornen a tenir una actitud de solidaritat i compromís molt alta. Aquí hi veig un canvi de tendència molt important. És un esperit que l'hem de potenciar. Crec profundament en la joventut que tenim. És molt millor de la que hi havia potser fa vint anys. M'esperança molt.

Potser el que costa més és donar esperança?

Això és el que costa més. Hem de ser capaços de formar-los, de transmetre valors i compromís social. I predicar amb l'exemple. Les persones que hem tingut, o tenim, responsabilitat en el món econòmic no podem passar per alt que estem parlant de persones. I cal treballar amb la gent que està en el llindar de la pobresa, que

n'hi ha molta. Si no en som capaços estem creant una societat que és un monstre. Ens costa donar esperança perquè les expectatives són les que són. Però si tens un nivell de formació, te'n pots sortir.

Es pot gestionar una empresa i ser bona persona?

Jo ho he intentat.

Les decisions que s'han de prendre no sempre són justes...

Si estan argumentades i raonades, sí. I si he fet la guitza a algú ha estat sense mala intenció o pel bé de la col·lectivitat. Quan he hagut d'acomiadar algú crec que ho he passat pitjor jo que ell. Crec que per tot arreu per on he passat he deixat un bon record. He hagut que prendre algunes decisions que són dures. He hagut d'acomiadar gent, resoldre vagues importants i he vist pintades amb el meu nom per les parets de la ciutat. Però al final la millor afirmació que recordo és la d'un sindicalista bregat que va dir: "El que és fomut del Crous és que és el director però no ho sembla". Podria semblar una crítica, però per a mi no ho és. He procurat dormir tranquil i encara hi dormo.

Quins valors hi ha rere aquesta gestió que permeti dormir tranquil?

Procuro inspirar-me molt en el missatge del Crist. D'ajudar la gent que puguis, el valor de la humanitat. Estàs gestionant persones i tens una responsabilitat cap a elles. Una empresa té una funció social molt important. Les empreses no són ONG, però hem de saber tractar la gent. Jo sé que a vegades la imatge de l'empresari va associada a connotacions negatives. Però conec molts empresaris davant dels quals em trec el barret.

Com té la fe després d'una trajectòria en aquest món?

Jo segueixo sent creient. Crític, però creient. M'expliquen d'una vegada, en un bar, que per la tele sortien tot de cardenals i que quan van enfocar un Sant Crist una senyora va dir "què fa aquest despullat al costat de gent tan ben vestida?". Doncs bé, jo soc seguidor del que va despullat. Sense banalitzar i amb tot el respecte però el veritable missatge és el del Crist a l'estil del **papa Francesc**. I em preocupa que un nen o una nena pugui entrar en una església sense conèixer qui està clavat a la creu ni el perquè. Si volem un país amb valors, cultura i sentit a la vida això no pot passar.

Quines persones o institucions d'Església l'ha influït o acompanyat més?

Mossèn Joan Alemany, de la parròquia de Sant Ildefons. Ens va casar i sempre hi vaig tenir una gran relació. Vaig ser catequista d'adolescents a la parròquia durant bastants anys, anant-hi cada setmana. Fins que vaig pensar que cada cop jo era més gran i ells sempre tenien la mateixa edat... També vaig estar al Consell Pastoral i hi continuo vinculat.

I això de què li ha servit?

Per aprendre coses, per enriquir-me i tenir la satisfacció d'ajudar. Soc una persona molt privilegiada, tota la vida he tingut sort. Ara es tracta de donar. Jo tinc ganes de ser feliç i és cert que sempre és més feliç el qui dona, que el qui rep.

JORDI LLISTERRI

CATALUNYA RELIGIÓ, el meu paper

Ara, **cada mes i de forma gratuïta**, et seleccionem els millors articles de Catalunya Religió en la nova edició impresa.

Catalunya Religió, el líder en informació digital, ara també en paper. El teu paper.

Consulta on pots trobar el teu exemplar gratuït a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper**

“A l’Església les dones no tenim un sostre de vidre, sinó un mur ben gros”

Nova campanya per la igualtat i la no discriminació de les dones a l’Església. Una vintena de dones, provinents de diferents entitats cristianes, s’han unit en la coordinadora de dones creients i feministes que impulsa el manifest i la campanya ‘Alcem la veu!’. Amb una concentració l’1 de març davant de la Catedral de Barcelona van demanar una “Església paritària, més plural i menys jeràrquica”. **Noemí Ubach**, portaveu de la coordinadora, explica en aquesta entrevista el tarannà profètic i de denúncia constructiva de la campanya.

‘Alcem la veu!’ neix des de dins de l’Església, de persones que estimeu la institució, i amb un to marcadament crític. Qui sou i d’on veniu?

És una campanya que fem persones amb una experiència de fe llarga i profunda; però sí, el manifest té un to de denúncia. Som dones creients que venim de diferents moviments de laics i persones també que van per lliure, que ens hem coordinat amb l’objectiu de denunciar, d’una banda, la situació injusta que pateix la dona a l’Església i, alhora, d’expressar el desig d’una Església diferent. Hi som a títol personal.

Fa vuit mesos que gesteu aquesta iniciativa. Com vau engegar?

Des d’abans de l’estiu, i arran dels actes del 8 de març del 2019, ens vam trobar unes mateixes persones en diferents espais de reivindicació. Vam veure que hi havia un sentiment compartit i unes ganes de dir alguna cosa sobre aquest tema. Ens hem trobat amb sensibilitats semblants i ens hem focalitzat amb allò que ens uneix.

El 2019 es van celebrar un seguit d'actes en clau d'Església que s'han fixat en aquesta dimensió. Van ser un catalitzador per dir 'seiem i ens organitzem'?

D'una banda, hi ha una reviscolada del moviment feminista social, que també influeix: el Me Too, la reacció a Espanya contra *la manada*, la potència de les darreres manifestacions del 8 de març. A l'Església no som aliens a això: som dones creients, i això ens afecta. I d'altra banda, tenim com a referent històric el Col·lectiu de Dones a l'Església, des de 1986. El feminisme a l'Església no neix ara, però sí que agafa una nova embranzida.

Una embranzida de caràcter internacional.

Sí, la iniciativa s'adhereix a la xarxa internacional *Voices of Faith*: un paraigües d'iniciatives de dones d'arreu del món que alcen també la veu. I, alhora, tenim contactes amb col·lectius de dones de la resta de l'Estat, que l'1 de març es mobilitzaran en paral·lel. *Voices of Faith* proposen sortir al carrer el 8 de març; Alcem la Veu no volem deixar d'anar a la manifestació del dia 8 i per això hem proposat l'1 de març.

Reivindiqueu que la veu de la dona sigui escoltada a l'Església i que participi dels òrgans de govern. El darrer sínode de l'Amazònia va posar sobre la taula, a banda de la qüestió ecològica, l'ordenació d'homes casats; però el tema de la dona no hi va entrar.

És que el tema de la dona no hi entra mai! No sé per quin motiu aquest tema sempre acaba caient de l'agenda.

Contra l'ordenació de dones s'argumenten qüestions dogmàtiques.

Si les teòlogues dones no formen part del cànon, com avançarem? M'agrada el moviment de *Veus de fe* perquè diuen que no són apologètiques, fan un paraigües; però no es dediquen a argumentar. També anem en aquesta línia: no ens posarem a discutir si homes i dones tenim les mateixes capacitats o si som mereixedors d'igualtat de tracte. Està assumit socialment; aquest debat que teològicament diu que la dona no pot encarregar-se de determinades tasques és tan obsolet! Tampoc cal ser teòloga per tenir sentit comú. Aquesta feina porteu-la feta ja de casa i seiem a parlar d'altres coses.

El feminisme dins l'Església no busca crear un nou espai sinó transformar determinades dinàmiques. Quines?

Veus de fe té definida una missió amb què nosaltres ens identifiquem molt: advoquem per una Església on les veus de les dones participin, liderin i s'escoltin en igualtat de condicions que les dels homes. Aquest és el nostre objectiu final. Per fer-ho cal que les dones prenguem consciència, ens organitzem i actuem.

Hi ha qui només hi veu una lluita pel poder.

No volem que, pel fet de ser dona, se'ns negui res ni se'ns tanquin portes. Això és el que estem demanant: hi haurà dones que tindran una tendència a estar més en grups de base, d'altres amb dots de lideratge. Hi ha moltes dones, cadascuna amb els seus valors i talents. És absurd en ple segle XXI pensar que les dones no tenen les mateixes capacitats que els homes: socialment hem arribat a un discurs sobre la igualtat que està molt acceptat, a excepció d'alguns sectors d'extrema dreta. En el marc internacional i europeu, ens hem dotat d'uns valors que compartim, un dels quals és

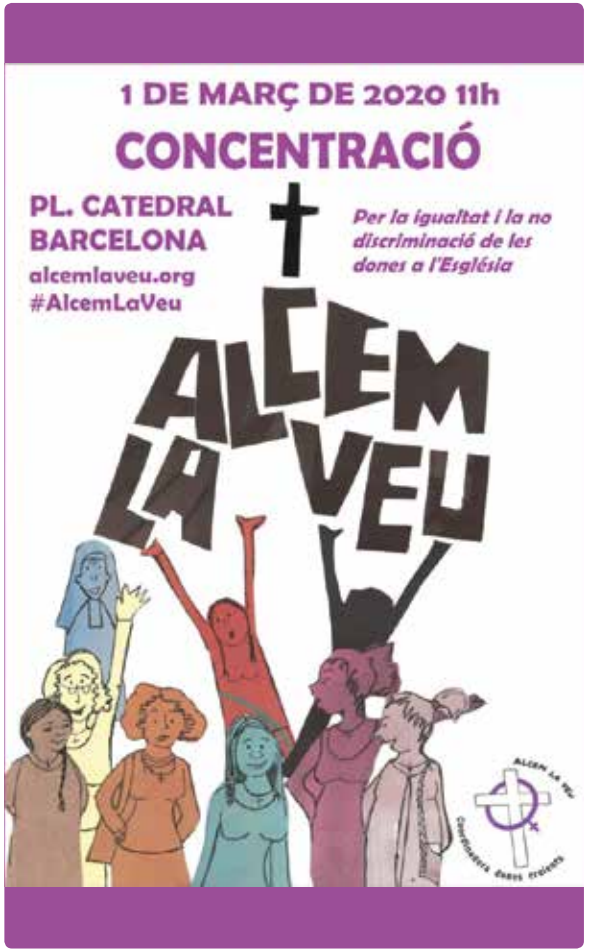

la igualtat, la no discriminació per raó de gènere. Això traduït al món eclesial té les seves conseqüències.

Partiu d'un estudi previ, a la diòcesi de Barcelona, que observava que tampoc no hi ha dones en càrrecs de responsabilitat on podrien ser. Per què?

Potser és perquè no se'ns demana. Quan hi ha una discriminació, has de fer polítiques per revertir aquesta discriminació. Moltes institucions públiques tenen plans d'igualtat: el parlament, les universitats... Per revertir una tendència de segles, o de mil·lennis, has de fer alguna actuació en positiu. Posem el focus en aquest tema i mirem que a les nostres comunitats i diòcesis hi hagi més dones en la governança.

No és un problema aliè al sostre de vidre que limita la presència de les dones en d'altres àmbits socials...

És cert. Socialment està acceptada una igualtat, però a la pràctica no és així. Hi ha el sostre de vidre general. Però a l'Església el problema és més aguditzat: jo sempre dic que a l'Església les dones no tenim un sostre de vidre, sinó un mur ben gros i visible.

El veieu escenificat cada diumenge a missa?

Exacte. És un procés i t'hi acostumes. Sempre ho has viscut així, t'hi has acostumat i aquesta discriminació, no és que l'acceptis, però l'has vist com a normal. I arriba un dia que dius 'però això què és?, prou!'. I aquí també hi ha processos personals de cadascú. Som dones que hem viscut experiències eclesials molt positives, l'Església ens ha aportat uns valors i unes experiències que ens han ajudat a créixer i a ser el que som. Però això no treu que en determinats temes puguem ser crítiques.

En el manifest no parleu d'invisibilitat del dia a dia, al contrari. Què heu observat?

Les dones som molt presents a l'Església. Només cal veure quantes catequistes hi ha, quantes dones fan de voluntàries a Càritas, qui va a missa... Però en la governança o el lideratge està absolutament desequilibrat.

Amb tot, els bisbats han incorporat

els darrers anys diverses dones al capdavant de secretaries i delegacions.

És bo que es facin passos endavant i ho valorem positivament. Però no és suficient. Quant hem avançat els últims anys? Quants anys necessitem perquè aquesta igualtat arribi? Cinquanta, cent anys? Potser hauríem de fer els deures una mica abans. Aquests passos que fan els bisbats són positius, però són insuficients. A la diòcesi de Barcelona el percentatge de dones en càrrecs de responsabilitat era d'un 23%. Potser seria interessant de veure l'evolució que hi ha hagut. Segurament anys enrere era un percentatge menor. Però per arribar a un 50%, quants anys falten? Empènyer en aquest sentit és bo.

El manifest parla d'incidir també en l'Església universal.

Creiem que el futur va per aquí, no només a Barcelona, Catalunya o Espanya, sinó a tot el món. Crec que també el papa Francesc és un home molt llest i té certa sensibilitat per aquest tema; però ell sol tampoc no pot anar obrint fronts en tots aquests temes espinosos. Per tant, que les diòcesis i moviments facin força amb això, també ajuda a que pugui avançar.

Entreu també en la qüestió de la formació que reben els seminaristes. I feu notar l'absència de professores.

Al final, on es talla el bacallà, és un món molt masculí. Això tampoc no és bo: les finestres s'han d'obrir, l'aire ha de córrer. Imaginem que fos una Església només de dones i els homes no hi tinguessin veu: quina gràcia tindria? S'agafen vicis, hi ha problemes que no es resolen. Homes i dones a la societat convivim de tu a tu, dialoguem. Doncs a dins de l'Església també ha de ser així. I aquests seminaristes han de tenir models i visions diferents, de les diverses persones que els estan formant. Perquè en el futur aniran a parròquies i comunitats diverses.

Sou conscients que el manifest generarà reticències. Als qui es pregunten 'i ara aquestes, què volen?', què els dieu?

Estem imaginant una Església del futur on les dones també compten, una Església més plural, més diversa. No pensem que les dones siguem millors. Pensem que si les dones hi som, aquella Església és millor, és més ajustada a la realitat, recull les veus de tothom. Al final no és una lluita de les dones contra el clergat, és un desig de fer una Església més evangèlica. Hi ha qui pot dir que això és retòrica, però la majoria de nosaltres som dones que tenim la nostra família, la nostra professió i la nostra petita comunitat. També podríem dir: "Mira, ja s'ho faran!" I no. Som aquí, compromeses amb aquesta institució, perquè al final hi creiem i ens l'estimem. Si no, potser no hi seríem o hi seríem passant una mica de tot.

Sorpreses positives d'Alcem la veu?

La complicitat que es crea entre les dones que hem engegat la iniciativa, les que som a la coordinadora. Des que vam començar a treballar el mes de juny, hi ha hagut moments de reflexió conjunta, de riure, de compartir. Trobo que és de les millors coses: tenir projectes amb gent amb qui t'avens.

LAURA MOR

Què ha passat amb l'escola Immaculada Concepció de Barcelona?

La notícia saltava als mitjans fa uns dies. Per primera vegada una escola concertada passava a formar part de la xarxa pública. Parlem de l'escola Immaculada Concepció de Barcelona, propietat i projecte de la congregació religiosa de les Missioneres de la Immaculada Concepció, que a partir del proper mes de setembre iniciarà curs com a escola pública.

Són moltes les qüestions que han sorgit aquests dies als mitjans de comunicació, però també a les xarxes socials i en alguns cercles educatius, sobretot d'escola concertada. Es podria haver fet més? Com és que altres congregacions amb escoles no se l'han quedat? El professorat passarà a ser funcionari públic? Les famílies hi estan d'acord?

El procés no ha estat ni fàcil ni ràpid. Des de l'any 2011 l'escola comença a perdre línies. "Oferíem dos P-3 i ens quedàvem només amb un", relata **Núria Dausà**, portaveu de l'escola Immaculada Concepció de Barcelona. El barri de l'Eixample pateix, com altres, una baixa natalitat. Això, sumat a que a la mateixa zona de l'escola hi ha molta oferta d'escola concertada i de projecte educatiu similar, va precipitar molt les coses. "Va ser en aquell moment quan ens vam començar a moure, i molt", explica Dausà.

Van anar a la Fundació Escola Cristiana per demanar si aquestes institucions escolars petites com la seva podrien tenir un recolzament a través d'un paraigües general i així poder te-

nir més difusió i més visibilitat. Però no va ser possible perquè la Fundació no podia prendre partit per una institució per sobre de les altres. Van seguir movent-se amb cooperatives, associacions, amb universitats, inclús amb altres escoles concertades i fundacions escolars com la Fundació d'Escoles Parroquials, però sense èxit.

Paral·lelament a això, van contactar amb gent del Consorci d'Educació des del districte. L'any 2016 el Consorci fa públic que busquen escoles al barri de l'Eixample que comptin amb pati per poder-les passar a la xarxa d'escoles públiques. "En el barri no hi ha manera d'adquirir espais amb pati, únicament troben baixos però sense pati". En aquell moment es va preguntar pels requisits. L'estiu del 2016 l'escola té el primer contacte amb el Consorci. I des d'aquell moment s'ha continuat amb tot el procés.

L'any 2017 es realitza la primera reunió amb la Congregació per parlar d'aquest tema. "La Congregació en principi preferia una altra opció, és comprensible perquè la xarxa pública, des de la desconeixença, feia una mica de respecte", expliquen. L'any 2018 el Consorci visita l'escola per decidir la seva viabilitat. "Van veure la viabilitat i van presentar la documentació específica per establir un Decret que ho fes possible. L'any 2019 el Parlament aprova el Decret on s'expliquen tots els passos a fer en cas que una escola concertada passi a formar part de la xarxa de titularitat pública.

Dausà confessa que enguany a P-3 només hi havia 14 nens. "Estàvem perdent la línia i ja teníem només una línia de cada curs. Si ara ja perdíem P-3 la cosa es feia totalment inviable". Aquest, afirmen, va ser el detonant perquè les religioses, que ja ho tenien tot preparat, acceptessin la proposta del Consorci. "El Consorci preferia una oferta de compra, però la Congregació preferia un lloguer i no perdre l'edifici". I així ha estat. El Consorci té un arrendament d'un mínim de 17 anys, perquè es faran moltes obres de renovació i millora, i després tindran un contracte per a cinc anys, prorrogables.

L'escola, però, continua sent com és, concertada, fins al setembre de 2020, moment en què passarà a ser escola de xarxa pública. Durant aquest temps la nova directora anirà a l'escola a treballar amb l'equip directiu existent per anar ajustant el projecte, fent els canvis necessaris i coneixent el personal.

Professorat i PAS

El professorat i el personal d'administració i serveis entraran en un contracte d'extinció: vol dir que tenen la plaça assegurada a l'escola fins a la jubilació. "Evidentment, no podrem optar a cap lloc d'altres centres públics perquè òbviament no hem fet les oposicions", recorda Dausà.

Entrarà gent nova, funcionaris públics, a mesura que l'escola vagi creixent. "Nosaltres continuarem amb el nostre conveni com fins ara i els de la pública tindran el seu". Si cobren més els de la pública és perquè tenen el complement de mobilitat per poder ser destinats a qualsevol lloc. "Nosaltres això no ho tindrem".

Tot i així, se'ls manté l'antiguitat i tot el que ja es tenia. "A nivell de sou serà diferent, s'entén, però nosaltres sortim guanyant a nivell d'hores lectives i de jornada laboral", explica Dausà. "La nostra jornada laboral serà la mateixa, però els de la pública tenen menys hores lectives que els de la concertada. Això es nota molt

a la secundària, en què la jornada a la concertada és de 24 hores dins l'aula, jornada lectiva, i a la pública és de 18 hores, perquè tenen més hores de reunions per departament, etc".

Aquesta continuïtat i estabilitat pel professorat també ha donat molta tranquil·litat a les famílies de l'escola. "Els mestres i professors dels seus fills continuen sent els mateixos, i pel professorat ha estat una alegria perquè cada any acomiadàvem quasi dues persones per curs, era angoixant i molt trist". Econòmicament l'escola era insostenible. Sense les aportacions extres de les famílies les escoles concertades no són viables econòmicament perquè l'administració no cobreix tot el cost escolar. I si no hi ha prou alumnes, l'escola és totalment inviable. Però a més, expliquen, emocionalment "es patia un desgast molt gran també".

El procés que es va iniciar l'any 2016 s'ha fet a poc a poc i això per a la Congregació ha facilitant l'anar paint que perdien una escola. "També ajuda saber que la comunitat viurà en el mateix edifici, tot i que amb espais diferenciats i segellats, però des d'on podran seguir veient infants corrents al pati, per exemple".

Famílies: perfil i resposta

Núria Dausà, que porta més de trenta anys a l'escola i durant set anys ha estat la representat de la titularitat a l'escola, explica que el perfil de famílies a l'escola ha canviat molt d'uns anys cap aquí. "Les famílies de fa vint anys recorden una escola que ja no és la d'ara, a nivell d'evangelització, parlo". Actualment les famílies de l'escola no posen en el seu rànquing de prioritats la transmissió de la fe ni que l'escola sigui religiosa, sinó que prioritzen l'educació en valors, o la preparació intel·lectual dels seus fills, "la part de transmissió d'Evangeli quedava en últim lloc". Aquest fet, afirma, també va ajudar a entendre que era necessari el traspàs.

"Però el que teníem clarissim és que el carisma concepcionista no es perdia". La Congregació té com a missió fundacional estar present en el món educatiu, la promoció de la dona, i ajudar el desvalgut. "Això continuarà perquè des de l'escola pública també es fa tot això. El carisma no es perd, s'adapta a la nova realitat i es transforma en valors que comparteix el gran gruix de la societat".

En el Consell Escolar el traspàs a escola pública es va acceptar per unanimitat. "Era un dels requisits tenir el suport del Consell Escolar i, tot i que podria haver sortit per majoria, va sortir per unanimitat". Hi haurà un tant per cent, afirma Dausà, com és habitual i passa sempre, "que potser va venint a l'escola buscant un ideari cristià propi i que ara no el tindrà però aquests casos són de molt poques famílies i ens hem compromès a ajudar a qui vulgui i necessiti un centre religiós a trobar el seu lloc: d'oferta al barri hi ha".

Majoritàriament, però, a l'assemblea que es va fer, les famílies estaven molt contentes. "Vam citar les famílies per una assemblea extraordinària i el que elles pensaven és que anunciaríem que l'escola tancava". Ara, reconeix, sorgeixen dubtes i preguntes. "És normal, dubtes dels rebuts, del professorat, etc". Ja s'ha presentat a les famílies la nova direcció i tot ha anat molt bé. Dausà recorda que "si hi ha transparència en els processos i possibilitat d'informar de tot, sempre tranquil·litza molt tothom".

GLÒRIA BARRETE

On som les famílies de l'escola concertada?

PER JORDI LLISTERRI I BOIX
A LAETO ANIMO

Ja em perdonaran que els parli més aviat com a pare a l'escola concertada emprenyat. Fa uns dies el conseller d'Educació i l'alcaldessa de Barcelona van lluir com un triomf aconseguir que una escola concertada religiosa de l'Eixample de Barcelona el curs vinent passi a ser pública, el Col·legi Immaculada Concepció. L'any passat va produir-se una situació semblant amb l'Escola Sant Vicenç de Paül, després de tancar perquè no sortien els números. A una escola per any, desmantellar la concertada a Catalunya costarà uns 700 anys (400 si ens fixem només amb les escoles cristianes). Però això va com el Mobile World Congress. Primer es retira una empresa. L'endemà una altra. El tercer dia ja són tres o quatre de cop... i al cap d'una setmana l'últim ha d'apagar el llum.

Fa pocs dies vaig estar en un centre municipal juvenil de Barcelona per unes jornades. Em va costar trobar les indicacions per arribar al lavabo entre la infinitat de cartells i consignes que omplien les parets. Francament, amb tantes indicacions sobre el que havia de fer o pensar, em van agafar ganes de rebotar-me i deixar de fer salut i pujar amb l'ascensor, explicar un acudit masclista al/la conserge/a, enviar a pastar fang al poble sahrauí, i no canviar-me més la copa menstrual. En cap de les moltes escoles cristianes que he visitat he trobat mai tantes instruccions a les parets. Explico això arran de la idea que destacava el conseller **Josep Bargalló** en la visita de l'escola cristiana que passarà a ser pública: "L'ideari cristià serà substituït per l'ideari aconfessional". En el substrat d'aquesta afirmació es presenta allò públic com a neutre i universal, i allò cristià com a parcial i ideològic. Doncs no. Són models educatius diferents, i tots dins la vocació de servei públic d'educació. M'agrada molt un cartell que veig cada dia en una escola pública a prop de casa meva: "Aquí s'ensenya a pensar i no què pensar". Cert, però

el pensament sempre s'arrela en un punt de partida, uns referents i un model antropològic.

És cert que molts pares que opten per l'escola cristiana no ho fan per una convicció religiosa (que no vol dir que els que ho fem amb aquesta convicció no existim). I, ampliat a la concertada en general, en l'elecció de les famílies sí que hi ha sempre una opció per un model educatiu determinat. I si l'escola és cristiana, els pares que hi opten és perquè com a mínim veuen positivament el model de persona que proposen encara que no correspongui estrictament a les seves conviccions. Però és igualment cert que un factor determinant per escollir l'escola pública no és la seva neutralitat. És que la pública és gratuïta i a la concertada s'ha pagar sempre alguna cosa més. Com és sabut, aquesta desigualtat econòmica no és per un afany recaptatori de les escoles religioses. És perquè els diners que hi destina la Generalitat no cobreixen els costos. Alhora, massa sovint es confon escola concertada, que la majoria de vegades té a darrera una cooperativa, entitat confessional o iniciativa social sense ànim de lucre, amb escola privada amb un propietari que guanya diners. Un dels arguments de l'administració per fagocitar escoles concertades és que hi ha més demanda a l'escola pública i que no pot oferir prou places per cobrir-la. Això és cert en algunes (poques) zones de Barcelona ciutat de baix creixement demogràfic. Però, i en els llocs que és al revés? Jo mateix he passat per més d'un sorteig per poder matricular els fills en una escola concertada. Les desenes de famílies que van quedar fora no eren un argument per augmentar les places subvencionades l'any següent? I, si la concertada competís amb les mateixes condicions econòmiques, no pujaria més la demanda de la concertada en general i de l'escola cristiana en particular?

La impressió com a pare és que ens aixequen la camisa. Això ho havia de resoldre la Llei d'Educació de Catalunya de fa més d'una dècada. I ara sembla que es vulgui reformar per la porta del darrera. Si som una família d'una escola que hem de pagar cada mes, i un dia ens diuen que al setembre ja no pagarem quotes i que mantindran els professors que ja coneixem fins que es jubilin, no és d'estranyar que ens sembli tot prou bé. Però aquest model, llogant els edificis a les escoles que han tancar, és sostenible per a tot el sistema? Què passaria si demà 700 escoles entreguessin les claus al conseller d'Educació? Si no és sostenible, qui estem sostenint el sistema públic d'educació del nostre país? No seria més raonable assegurar la viabilitat dels models d'escola concertada pels que hem optat les famílies?

També em costa entendre que quan es parla d'aquest temes la veu mediàtica dominant és molt parcial. D'una banda, i sobretot, els sindicats, que en el meu grau de compressió de la realitat entenc que es dediquen honradament a defensar les condicions laborals dels treballadors. Però un sindicat no ha de definir la política educativa d'un país. Després, dels pares només acostumen a escoltar la veu de la federació d'AMPAS de l'escola pública, veu d'altra banda bastant sindicalitzada. I, en canvi, quan parla la concertada normalment només sentim els titulars del centre com si l'únic problema fos que se'ls acaba el negoci. On som les famílies de la concertada? Qui ens escolta? Fins que aquest tema no s'enfoqui des de la perspectiva de les famílies que opten per l'escola cristiana, o en general per la concertada, i que també votem als nostres gestors polítics, no ens en sortirem.

JORDI LLISTERRI

Catalunya Religió, el meu paper.

A CASA

Catalunya Religió és un mitja gratuït que se sosté amb les aportacions que rep la Fundació Catalunya Religió. Si feu un donatiu **rebreu l'edició setmanal en format PDF al correu electrònic i l'edició mensual en paper a casa.** Dues edicions que podreu compartir amb amics i comunitats. Les donacions a la Fundació Catalunya Religió es poden desgravar.

A LA MEVA PARRÒQUIA O ENTITAT

L'edició paper de Catalunya Religió es distribueix cada mes a través de diverses parròquies de Catalunya. **Si en voleu repartir en una parròquia, comunitat o seu d'entitat,** indiqueu-nos quants exemplars voleu rebre.

A LA PANTALLA

L'edició digital de Catalunya Religió segueix l'actualitat religiosa de Catalunya amb actualització permanent. Per rebre al vostre correu electrònic el **butlletí diari gratuït** apunteu-vos a https://www.catalunyareligio.cat/butlletins

- Envieu la butlleta a: **Fundació Catalunya Religió. c. Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona.**
- O entreu a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper** i ompliu el formulari.
- També podeu fer un ingrés al compte de CaixaBank: **ES38 2100 3200 9222 0132 0031**. Titular: Fundació Catalunya Religió.
- Per a més informació, podeu escriure'ns a secretaria@catalunyareligio.cat o trucar-nos al 674 050 748.

BUTLLETA DE DONATIU A LA FUNDACIÓ CATALUNYA RELIGIÓ

A casa

Nom i cognoms: _____

_____ NIF: _____

(necessari per desgravar)

A la meva parròquia o entitat

Nom: _____

Exemplars que vull rebre: ◯ 50 ◯ 100 ◯ 150

(per altres quantitats escriviu-nos a secretaria@catalunyareligio.cat)

Adreça postal: _____

Correu electrònic: _____ Telèfon de contacte: _____

Vull col·laborar amb: ◯ 30 € ◯ 50 € ◯ 100 € ◯ ____ € *(mínim 30 €)*

Amb periodicitat: ◯ anual ◯ puntual

Codi IBAN: E S _ _ - _ _ _ _ - _ _ _ _ - _ _ - _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

La Fundació Catalunya Religió garanteix la privadesa de les dades de caràcter personal aportades, segons el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD). Amb l'enviament de la butlleta accepta que aquestes dades siguin incorporades a un fitxer responsabilitat de Fundació Catalunya Religió i que siguin utilitzades amb la finalitat de gestionar els enviaments de l'edició paper i les aportacions econòmiques i per enviar-los informació de la Fundació. Aquestes dades es cancel·laran a petició seva o una vegada finalitzada la finalitat per la qual van ser recaptades. Poden exercir els seus drets adreçant-se a la Fundació Catalunya Religió amb domicili a c. Nàpols, 346, 2n E. 08025 Barcelona, o a l'adreça de correu electrònic info@catalunyareligio.cat

Més de 1.000 persones s'inscriuen al Sínode Diocesà del Bisbat de Vic

Des que es va obrir el període d'inscripcions, l'1 d'octubre, més de 1.000 persones s'han inscrit al Sínode Diocesà –anomenat "Sínode per l'esperança"– convocat pel bisbe de Vic, **Romà Casanova i Casanova**. Fins ara, es comptabilitzen més de 120 grups sinodals arreu de la diòcesi que, en actitud d'escolta, discerniment, responsabilitat i comunió, elaboraran les seves propostes per a afrontar els nous reptes pastorals de l'Església i per a reflexionar sobre la seva missió i el que Déu vol per a la diòcesi de Vic. | BISBAT DE VIC

Joves i vocacions, cridats a buscar-se la vida

Amb aquest lema les delegacions diocesanes de pastoral de joventut i de vocacions dels bisbats amb seu a Catalunya van organitzar dissabte 8 de febrer una jornada d'animadors al Centre Internacional d'Espiritualitat de Manresa. Van comptar amb intervencions del director del Secretariat Interdiocesà de Joventut de Catalunya, **Josep Mateu**; **Joan Soler**, delegat de Vocacions de Girona, **Carles Muñiz**, delegat de Joventut de Sant Feliu de Llobregat; i el de Tortosa, **Ivan Cid**; i els testimonis del prevere **Lluís Simón**, el matrimoni **Isaac Almirall** i **Míriam Travé**; i la germana **Maria Rallo**. | ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

Els bisbes convoquen una Jornada acadèmica sobre el Concili Provincial

Els bisbes han convocat una jornada acadèmica sobre el Concili Provincial Tarraconense coincidint amb el 25è aniversari. La jornada es farà el 18 de març a Barcelona organitzada per l'Ateneu Universitari Sant Pacià. El 30 de maig es farà una commemoració a la Catedral de Tarragona. La darrera reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense es va fer dijous i divendres de la primera setmana de febrer a la Casa d'Espiritualitat Claret de Vic, coincidint amb el 150 aniversari de la mort del pare Claret. | REDACCIÓ

El "Gloria" deixa mut el Campanar del Carme

Les campanes de la parròquia del Carme, al barri del Raval de Barcelona, no sonen des del passat 22 de gener. No es tracta d'una desconnexió voluntària, sinó dels efectes del temporal Gloria al seu pas per la ciutat. La borrasca va fer malbé el sistema elèctric del campanar de més de 40 metres d'alçada. Després que diversos veïns alertessin del silenci, la parròquia va comptar amb el suport de tècnics per valorar els desperfectes. La reforma costarà a la parròquia 6.829 euros, motiu pel qual han iniciat una campanya de micromecenatge. | REDACCIÓ

Pastoral educativa, un tresor en gerres de terrissa

Sota el lema 'Portem aquest tresor en gerres de terrissa', va tenir lloc a Barcelona divendres 7 i dissabte 8 de febrer la 13a Jornada de Pastoral Educativa, que va aplegar més d'un centenar de pastoralistes, mestres i professors de Religió al Seminari Conciliar. La jornada va comptar amb dues ponències: 'L'escola que teixeix un futur evangèlic', a càrrec de **Pepe Laguna**, i 'Per una pedagogia del ser: desvetllar la pròpia vocació', a càrrec de **Maria del Mar Galceran**. A l'Eucaristia, el cardenal-arquebisbe de Barcelona i president de la FECC, **Joan Josep Omella**, va felicitar el col·lectiu per la tasca que fan. | ESCOLA CRISTIANA

La Sagrada Família dona dos mesos de pròrroga a l'AE Antoni Gaudí

La presidenta d'Escoltes Catalans, **Júlia Petit**, amb dues de les caps de l'Agrupament Escolta Antoni Gaudí, es van reunir dimecres 12 de febrer amb el president delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família, **Esteve Camps**, per analitzar les possibles ubicacions on el cau podria acollir les seves activitats en un futur. Camps els va oferir ajornar la data final d'ús dels espais dos mesos més, és a dir, fins al mes de novembre del 2020. Alhora, també es va mostrar obert a guardar material del cau mentre no disposin d'una seu definitiva. | SAGRADA FAMÍLIA / ESCOLTES CATALANS

Les Dominiques expliquen com enfortir la xarxa de protecció als menors a Vallirana

La Fundació Educativa Dominiques de l'Ensenyament va presentar dimecres 22 de gener al col·legi de Vallirana el sistema de protecció al menor que té implantat a les set escoles de la seva xarxa educativa. En un acte a l'escola de Vallirana es va explicar a la comunitat educativa, famílies i institucions implicades en la protecció del menor el sistema que s'ha elaborat els darrers anys. Es va destacar l'educació emocional com a factor clau de prevenció i empoderament dels infants i joves. I, sobretot, la necessitat de comprometre-hi tota la comunitat educativa i tota la societat. Com més implicació de tots, més tupida és la xarxa de protecció dels menors.

Pilar Contreras, directora general de Centres Concertats i Centres Privats del Departament l'Educació de la Generalitat de Catalunya, va tancar l'acte i va recolzar el plantejament global del sistema de prevenció i actuació de les Dominiques: "Ho esteu fent molt bé". Contreras va fer una crida als alumnes i famílies a aprofitar els instruments de protecció del sistema: "que tothom es comprometi a ajudar, a no callar". La representant del Departament d'Educació va agrair la participació en l'acte de representants de les associacions de pares i mares, dels Mos-

sos d'Esquadra i d'un dels centres educatius públics de Vallirana, l'IES Vall d'Arús. Contreras va demanar que no es confronti el sistema públic i concertat davant d'un repte que cal respondre en xarxa. El que cal fer és "emmirallar-se en els qui ho fan bé". Finalment va agrair "la valentia amb què parleu del tema després del que s'ha viscut a Vallirana els darrers temps. Us felicito per la manera d'actuar".

"La nostra prioritat"

La presidenta de la Fundació Educativa Dominiques de l'Ensenyament, la germana **Arantxa Sanz**, també va destacar "el compromís de l'escola de Vallirana i de totes les escoles cristianes i del país en la protecció dels menors". Els alumnes "han de ser la nostra prioritat i és el que ens han mogut sempre, perquè tota acció ha d'estar pensada pel seu propi bé i futur".

Sanz va recordar que fa uns mesos l'escola de Vallirana va ser "centre de polèmica i controvèrsia" i que "hi ha hagut dolor i patiment" però que la resposta és "l'acció conjunta de tota la societat". Va explicar que la Fundació té una "compromís explícit i irrenunciable" i que aposta per "una xarxa que ens protegeix i ens acompanya. Una xarxa formada per molts nusos. Com més nusos, més tupida, més extensa, més forta i més connectada... més segura i més confiança genera".

En els parlaments finals, també va intervenir el secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, el pare **Enric Puig**. Va remarcar el compromís de "totes les escoles cristianes" en la protecció dels menors i el seu treball d'implantació de protocols, programes i sistemes d'actuació i prevenció. Representant l'Ajuntament de Vallirana, va intervenir la regidora d'Educació, **Isabel Villafaina**, que va reconèixer "el compromís de la direcció de l'escola" i el treball realitzat. Alhora va expressar el compromís d'enfortir el treball conjunt de tots els agents socials i institucions de la població contra l'assetjament.

"Alumnes que es cuiden els uns als altres"

La psicòloga de l'escola Domiques Vallirana, **Gemma Carbó**, va presentar el sistema de protecció dels menors que s'ha treballat els darrers anys i s'ha implantat a les set escoles de la Fundació de les Dominiques. "El cor del nostre sistema és que els alumnes es cuidin els uns als altres", va explicar Carbó com a exemple de la centralitat que té l'educació emocional en la protecció dels alumnes. Va recordar que els educadors i les famílies "no som jutges, ni metges, ni policies" i que la clau en l'entorn educatiu "és treballar junts: quan més units estiguem professors, alumnes i famílies, més espais de protecció".

La presentació va incloure també una taula rodona amb **Miquel Mateo** de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, la directora de l'IES Vall d'Arús de Vallirana, **Maria Bajo**, el caporal dels Mossos d'Esquadra de Sant Vicenç dels Horts, **Marc Solans**, i la presidenta de l'AMPA de les dominiques de Vallirana, **Marta Yebra**.

La directora de les Dominiques de Vallirana, **Ana Fernández**, va dir "explicar, compartir les nostres experiències i sumar és la millor manera de contribuir a la defensar del menor". L'acte es va tancar amb una intervenció de representants dels alumnes de 4t d'ESO. Amb una xarxa de llana van mostrar de manera visual "la xarxa que ens protegeix" i com "ens sentim recolzats pels nostres professors".

DOMINIQUES VALLIRANA

"la Caixa" destina 6 milions d'euros al Vall d'Hebron Institut d'Oncologia per intensificar la lluita contra el càncer

Isidre Fainé, president de la Fundació Bancària "la Caixa", i **Josep Tabernero**, doctor i director del Vall d'Hebron Institut d'Oncologia (VHIO), han signat avui una aliança que reafirma el compromís comú d'ambdues entitats amb la lluita contra el càncer. A l'acte també hi han assistit, per la Fundació Bancària "la Caixa", **Antoni Vila**, director general, i **Àngel Font**, director corporatiu de Recerca i Estratègia, i pel Vall d'Hebron Institut d'Oncologia (VHIO), **Alejandro Piris**, director de gestió científica, i **Andrés de Kelety**, director gerent.

L'acord, que es desplegarà al llarg de quatre anys (2020-2023), té com a objectiu enfortir i impulsar els tres grans eixos que es desenvolupen a la UITM - "la Caixa" del Vall d'Hebron Institut d'Oncologia (VHIO): la plataforma d'assajos clínics en recerca pionera, la medicina personalitzada i el desenvolupament de nous fàrmacs. Així mateix, aquesta aliança permetrà també catalitzar la formació i la carrera professional dels investigadors vinculats a les àrees de treball VHIO/UITM - "la Caixa".

La UITM - "la Caixa" és actualment una unitat de referència internacional en el desenvolupament de nous tractaments oncològics i en la millora de les teràpies existents, com també en la selecció molecular òptima dels pacients susceptibles de respondre a aquestes teràpies, per mitjà del desenvolupament de panels de diagnòstic molecular avançat. La suma de tots aquests elements ha permès que el centre sigui pioner a Europa i que els pacients tractats en aquesta unitat, tant els procedents del Vall d'Hebron com els referits des de tot Espanya i altres països, s'hagin pogut beneficiar de les teràpies experimentals més innovadores i prometedores, vinculades a la medicina de precisió.

Durant els quatre anys vinents, el programa es continuarà expandint i ampliant d'acord amb els objectius científics establerts i, sobretot, d'acord amb les necessitats del pacient, beneficiari únic i final de la investigació.

Amb aquesta nova aportació de 6 milions d'euros, es reforça el programa que permetrà con-

solidar la plataforma d'assajos clínics i promocionar estudis amb dissenys innovadors aplicant-hi nous «formats» terapèutics.

Segons el president de la Fundació Bancària "la Caixa", Isidre Fainé, «projectes amb aquesta profunditat i aquest impacte reafirmen el nostre compromís amb la lluita contra les malalties més greus i, per extensió, amb la societat. La UITM - "la Caixa" ha dut a terme una tasca encomiable en l'última dècada i s'ha convertit en un centre pioner a Europa. Avui refermem el nostre suport a la unitat perquè estem convençuts que, com fins ara, els seus èxits tindran una repercussió directa en moltes persones amb malalties oncològiques i, per tant, en la lluita contra el càncer».

«Aquest nou conveni ens permetrà abordar reptes actuals, com les teràpies basades en anticossos biespecífics o virus oncolítics, entre d'altres», destaca el Dr. Tabernero, director del VHIO i director del Servei d'Oncologia Mèdica de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. El programa de diagnòstic molecular (*prescreening*) que es duu a terme a la UITM - "la Caixa" és pioner a Espanya i un dels pocs d'aquestes característiques a Europa. «Aquesta renovació del compromís per part de "la Caixa" ens permet continuar duent a terme nous estudis translacionals associats a aquests assajos clínics per poder identificar nous biomarcadors de resposta i poder seleccionar la població que respongui més favorablement a aquestes teràpies», va destacar el Dr. Tabernero en el transcurs de la signatura del conveni que ha tingut lloc aquest matí.

El càncer és una de les causes principals de morbiditat i mortalitat a tot el món. S'estima que un de cada dos homes i una de cada tres dones a Espanya tindrà un càncer al llarg de la seva vida. Segons dades de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), es preveu que l'any 2040 la incidència del càncer augmenti el 60% respecte del 2018.

10 anys de la UITM - "la Caixa" i 30 nous fàrmacs

Des del 2012 i arran dels assajos duts a terme a la UITM - "la Caixa", la FDA ha aprovat 30 nous fàrmacs per al tractament de certes tipologies de càncer cada dia més específiques gràcies a la medicina personalitzada. Aquests fàrmacs són medicaments de nova creació o medicaments ja aprovats per als quals s'ha detectat eficàcia provada en una altra tipologia de tumors.

L'any passat es van fer 298 assajos clínics Fase I i Fase II, dels quals 60 van ser dels anomenats *first-in-human*, que són aquells en què s'avaluen medicaments de primera administració en humans. Els assajos Fase I són cada cop més importants, atès que no sols validen la toxicitat dels medicaments, sinó que, avui, aquests assajos incideixen també en la selecció del pacient i, com a conseqüència, validen la seva resposta i eficàcia en el tractament del tumor.

En els seus 10 anys de camí, a la UITM - "la Caixa" s'hi han fet 1.060 assajos Fase I (medicaments que es testen per primer cop per a una patologia concreta) i assajos *basket* (que és com s'anomenen els assajos que inclouen pacients amb diferents tipus de tumor amb una alteració molecular comuna i que són tractats amb una teràpia reincident), i 1.076 assajos Fase II. Al llarg d'aquesta dècada, s'han inclòs 7.302 pacients en assajos clínics. La medicina personalitzada, les teràpies dirigides, la selecció molecular de pacients i la immunoteràpia són claus per seguir avançant. Els temps totals de desenvolupament i aprovació dels fàrmacs s'han aconseguit reduir, ja que s'ha passat d'entre 8 i 10 anys de mitjana a entre 2 i 5 anys. I tot això té beneficis directes per al pacient, que pot disposar de nous tractaments als quals, altrament, no tindria accés.

"LA CAIXA"

Els Maristes constitueixen la Comissió d'Acollida a les Víctimes d'abusos sexuals de casos prescrits

L'Institut dels Germans Maristes i l'Associació Mans Petites van signar el dilluns 10 de febrer un acord per a la constitució de la Comissió d'Acollida a les Víctimes d'abusos sexuals de casos prescrits.

Aquesta Comissió té per objectiu avaluar la plausibilitat dels fets denunciats i les seqüeles que presentin les persones que s'hi acullin; avaluar el dany psicològic en el passat i les seqüeles posteriors o actuals que s'hagin derivat dels fets i establir, si de cas, una indemnització en compensació per aquestes seqüeles.

La voluntat dels Maristes ha estat sempre, des del primer moment, acollir les víctimes, escoltar-les i no desentendre-se'n. De fet, ja al 2016 es va posar en marxa una comissió d'atenció a les víctimes de casos prescrits i aquesta comissió actual és una via perquè les persones que han acudit a Maristes a través d'un col·lectiu determinat es puguin expressar i se sentin acollides.

L'acord entre les dues parts, signat davant un notari, preveu la confidencialitat dels treballs i de la tasca de la comissió, que demana poder treballar amb tranquil·litat i lluny de la pressió mediàtica. Hi ha el compromís que, un cop acabada la tasca que tenen encomanada, es faran públics els resultats de la seva feina.

MARISTES

L'Ajuntament de Barcelona aposta per l'equitat en la relació amb les religions

Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans, l'equitat és l'adaptació de la norma jurídica a cada cas concret, per evitar una interpretació rígida dels preceptes legals. Un concepte que va recollir **Khalid Ghali**, comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religiós de l'Ajuntament de Barcelona, al final de les jornades sobre llibertat religiosa que es van celebrar dimarts 4 de febrer a Gràcia. Una "equitat i no igualtat" que passa per "conèixer i reconèixer" des de l'administració les tradicions religioses presents a la ciutat. Segons Ghali, "la posició és clara: com Ajuntament volem parlar d'aquest tema i fer-lo explícit".

En el mateix sentit es va pronunciar el sisè tinent d'alcaldia, **Joan Subirats**, en l'obertura de les jornades. "La norma té vocació homogènia" i "la tendència de l'administració és a confondre igualtat amb homogeneïtat", va explicar Subirats. Els dos representants municipals també van insistir en "el pluralisme com una característica central de la democràcia".

Aquest pluralisme religiós es va voler visualitzar en les jornades organitzades per l'Oficina d'Afers Religioses de l'Ajuntament de Barcelona que van comptar amb la participació de membre de diverses confessions religioses, com a

assistents i en el diàleg que es va fer en quatre taules rodones temàtiques paral·leles.

Denunciar els Acords Església-Estat i control a les religions

La jornada es va obrir amb dues ponències sobre la gestió i l'estat de la llibertat religiosa. La primera intervenció va ser de l'assagista de Madrid **Juan José Tamayo**, que va tractar el marc jurídic actual. Tamayo va parlar de restes del substrat nacionalcatòlic a Espanya i va afirmar que els Acords Església-Estat de 1978 "no només són preconstitucionals, sinó que són anticonstitucionals".

Segons Tamayo cal derogar aquests acords amb l'Església catòlica, però també els acords signats el 1992 amb les religions d'arrelament notori (islam, protestantisme i judaisme) i la llei de llibertat religiosa. Va denunciar que són marcs legals caducats o que creen un greuge amb les confessions que no tenen aquest reconeixement. Com a proposta va demanar una nova llei de llibertat de consciència i un estatut de laïcitat que garanteixi la separació entre església i Estat.

Tamayo també va apostar per un "control polític" de l'administració sobre les religions per garantir qüestions com la democràcia interna o el valors feministes.

En la segona ponència inicial, **Maria del Mar Griera**, directora del grup d'Investigacions en Sociologia de la Religió de la Universitat Autònoma de Barcelona, va reflexionar sobre l'aplicació a nivell local dels principis de la llibertat religiosa. "L'àmbit local és el clau en la gestió de la diversitat religiosa perquè els ens locals són els traductors de les grans idees" i "no és un tema abstracte, sinó del dia a dia".

Griera va explicar les dificultats que moltes vegades té l'administració per decidir "a qui consideren interlocutors" i per distingir "demandes legítimes vinculades a la religió o al fet cultural". Va remarcar que a Europa els ens locals estant donant respostes molt diferents i que és un tema molt obert.

Entre altres aspectes, va apuntar que cal reflexionar sobre com es gestiona l'herència rebuda, amb un "catolicisme banal" que està present de manera difusa als carrers i tradicions pròpies i amb una "espiritualitat banal" que porta a campanyes del civisme basades en el Karma. També cal plantejar-se el tema del cofinançament perquè "les dificultats econòmiques dificulten la igualtat religiosa". Finalment, va demanar no deixar-se arrossegar per "un debat atrapat pels extrems d'un discurs de la laïcitat que s'ha trobat amb el de l'extrema dreta".

Demandes de les confessions

Bona part de la jornada va estar dedicada al debat entre els representants de diverses confessions en quatre taules rodones paral·leles i amb propostes o idees que van recollir quatre relators.

Sobre ensenyament Maria del Mar Griera va recollir el debat sobre el model de l'assignatura de Religió. No hi ha un acord, però sí que hi ha la constatació comuna que és important oferir una cultura religiosa a tots els alumnes. També es va coincidir en la necessitat de promoure una aproximació a la interioritat més experiencial i social.

Sobre la dimensió pública de les pràctiques de culte, **Alberto López Bargados**, de la UB, va re-

collir el malestar d'algunes confessions per la discrecionalitat amb la qual alguns serveis municipals apliquen les normatives, sovint a criteri de cada responsable. També es va apostar per ampliar els ajuts i subvencions a les entitats religioses, especialment per enfortir les federacions. Es va destacar que des del món catòlic es veu positiu estendre un model de finançament a totes les confessions.

Sobre l'observança dels preceptes religiosos en l'esfera pública, **Glòria García-Romeral**, de la UOC, va remarcar les bones pràctiques que ja hi ha en àmbits com el funerari, però que encara està pendent en altres com l'alimentació a les escoles. Es va constatar que el context polític actual no afavoreix la desenvolupament d'aquestes demandes de les confessions.

Finalment, la quarta taula, amb la participació de Catalunya Religió, va tractar sobre la relació amb els mitjans de comunicació moderada per **Miriam Díez**, de l'Observatori Blanquerna (URL). Es va recollir la percepció d'hostilitat o ignorància que tenen moltes confessions sobre el seu tractament informatiu, tot i que no és un problema exclusiu de les comunitats religioses. També es va destacar la necessitat d'afavorir les relacions personals i la proximitat amb els periodistes.

JORDI LLISTERRI

Document publicitari.

Sabadell
Institucions Religioses

La proximitat és el nostre valor.

Més informació a
www.bancsabadell.com/institucionsreligioses

Sabadell
Ser on siguis

Atenció al malalt al final de la vida. Document dels bisbes espanyols

JOAN VIÑAS
A L'OPINIÓ PUBLICADA

Fa pocs dies els bisbes espanyols han fet públic un document titulat 'Sembradores de esperanza' que tracta sobre acollir, protegir i acompanyar a les persones en l'etapa final de la vida. És un document molt interessant que, en forma de preguntes, fàcil de llegir, tracta de com viure el millor possible l'etapa final de la vida i de com ajudar les persones que passen per aquesta etapa.

La societat viu al marge de la realitat que tots ens morirem, oferint-nos tota classe de distraccions i consums per tal d'intentar omplir de plaers i benestar la vida de cada dia, sense afrontar el fet que tot s'acabarà un dia i que cal preparar-se per viure aquesta transcendental etapa de la vida amb pau, serenor, sense angoixes; és a dir, sense trencar la felicitat. ¿És això possible?

El dolor i la mort formen part de la vida i no es poden amagar, però sí que podem lluitar contra el dolor i procurar viure de manera feliç. Sols trobant sentit al sofriment es pot afrontar, ja que no és cap fi en sí mateix. Alleugerar el sofriment, el dolor, l'angoixa i la soledat en la situació de malaltia terminal és una obligació ètica de primer ordre.

El document aborda l'ètica de la cura dels malalts, la dignitat que tots tenim pel fet de ser

éssers humans, i que no es perd per cap motiu; sigui malaltia física o mental o situació personal de pobresa, indigència o d'estar a la presó.

Tots volem viure el millor possible i feliços en aquest món. Sols quan el sofriment és molt gran i no es troba sentit a la vida és quan es desitja acabar-la. El millor ajut a les persones que estan en aquestes situacions consisteix en guarir-les dels sofriments i ajudar-les a trobar un sentit gratificant a la seva vida, inclòs amb limitacions que ja van apareixent amb l'edat i que augmenten al patir una malaltia greu.

Les cures pal·liatives donen resposta a les necessitats físiques, psíquiques, espirituals i socials dels malalts en la darrera etapa de la seva vida. S'han d'adequar els esforços diagnòstics i terapèutics al bé del malalt i no obstinar-se a mantenir-lo en vida a qualsevol preu. S'ha de viure l'etapa final de la vida amb dignitat.

S'ha de tractar el dolor amb els medicaments i les dosis adequades encara que s'escurci la vida, fins arribar, si és necessari, a la sedació pal·liativa, que està indicada quan apareixen símptomes resistents a altres tractaments i sols sedant al malalt –dormint-lo– se li calmen els dolors, sofriments o angoixes intractables.

Eliminar la vida del malalt, la eutanàsia i el suïcidi assistit, és èticament inacceptable perquè s'escull un mal –matar– enlloc d'alleugerir les molèsties, controlar el dolor, consolar el sofriment, acompanyar i millorar la situació vital de la persona. Perjudica la relació metge-malalt al poder fer perdre la confiança del malalt i la societat en el metge (i professionals de la salut) que sempre intentarà ajudar el malalt en el seu problema de salut –sigui guarint-lo, alleugerint-lo o consolant-lo, no a provocar-li la mort. Perjudica a la família ja que pot introduir inseguretat, confrontació i por, enlloc de solidaritat, amor i generositat, especialment davant motius egoistes com herències, supressió de càrregues i incomoditats, estalvi de despeses, etc.

Socialment, l'eutanàsia també té efectes dolents, especialment en l'època del individualisme i capitalisme que vivim, en què no és bo facilitar l'eliminació de qui "no és productiu" i es crea una solapada i insidiosa coacció moral al malalt que es considera "inútil" i, per tant, se sent inclinat a demanar l'eutanàsia.

Per tant, el document dels bisbes espanyols recomana la cultura de la vida, l'encontre, l'amor i la compassió veritable. Volen ser sembradors d'esperança als qui se sentin cansats i angoixats, especialment els malalts greus i les seves famílies. Les institucions públiques han de tutelar tota vida humana, més enllà de qualsevol condicionant. Crec que és un bon document per les persones amb malalties greus i per tothom per a preparar-se quan arriben els mals moments.

Joan Viñas Salas és metge cirurgià i fundador del grup de Professionals Sanitaris Catòlics (PROSAC) a Lleida i autor del llibre Com viure amb la malaltia.

JOAN VIÑAS

"És il·lús pensar que amb una llei d'eutanàsia arreglarem el final de la vida"

Les últimes enquestes de població posen de manifest que el 87% de la població està a favor de regular l'eutanàsia. Un 8% hi està en contra, i entre els creients catòlics el 49% expressa que està a favor de l'eutanàsia sota l'empara d'una llei. Fa vint-i-cinc anys que es debat a Espanya sobre el tema de l'eutanàsia sense cap resultat. Dilluns 3 de febrer la sala d'actes de Cristianisme i Justícia va acollir el debat 'Dret a una mort digna. De què parlem?' dins del cicle dels Dilluns dels Drets Humans.

La periodista de TV3, **Mireia Prats**, moderadora de l'acte, va obrir el debat contextualitzant en l'actualitat del tema de l'eutanàsia. "A Espanya l'eutanàsia és un delicte que pot comportar fins a deu anys de presó", va recordar i va expressar que la persona que ajuda a morir una altra va a la presó i que "només està permesa avui dia la sedació pal·liativa". Prats també va assenyalar que els països propers que tenen regulació al respecte són els Països Baixos, Bèlgica i Suïssa.

La doctora, pediatra i directora general de l'Institut Borja de Bioètica (URL), **Montse Esquerda**, va iniciar el seu diàleg matisant que "parlar

una hora sobre mort digna no servirà per desencallar res", però sí que va fer èmfasi en què la cinquena sessió dels Dilluns dels Drets Humans seria "una píndola informativa sobre què és la mort digna".

Esquerda va reconèixer que sovint es pensa que mort digna vol dir eutanàsia. "És il·lús pensar que amb una llei d'eutanàsia arreglarem el final de la vida i ens ajudarà a morir dignament". Quan parlem de la mort dels altres, afirma Esquerda, indefugiblement pensem "en la nostra pròpia finitud". La mort, va expressar, "ha desaparegut de la nostra vida ara que l'esperança de vida s'allarga". Abans els nens veien morir gent. Hem desculturitzat la mort, explica Esquerda, "no la veiem propera", alhora que l'ansietat per la mort és molt elevada avui en dia.

També va parlar de la formació dels professionals sanitaris. "És força baixa en aquest tema", va reconèixer. Si unim això a una població cada vegada més envellida i al sorgiment de moltes malalties cròniques, passem "d'una vida curta i una mort curta, a una vida llarga i un morir lent". És llavors quan ens plantegem la idea de la mort. Tampoc la medicina no sap què fer amb la mort. "La societat està més còmode en un àmbit legal de la mort que no pas en un àmbit filosòfic de la mort", va afirmar la doctora i pediatra. "No podem parlar de mort digna quan de vegades com a societat parlem de mort indigna", reconeix. És més fàcil "demanar TACs, tests, etc., que tenir la conversa més difícil". Cal acceptar la finitud, formar els professionals, i sobretot concretar el llenguatge sobre el final de la vida, demana Esquerda. "Eutanàsia no és el mateix que sedació ni suïcidi assistit. La confusió de llenguatge és enorme". Caldria, doncs, preguntar abans a les enquestes de població què entenem primer per eutanàsia, explica la doctora.

El que avui dia és permès en la legislació vigent espanyola és l'adequació o limitació d'esforç terapèutic, i la sedació pal·liativa o terminal. Però hi ha d'altres conceptes relacionats amb la mort digna com la futilitat, l'obstinació terapèutica, l'eutanàsia o el suïcidi assistit. "Avui dia el conflicte ètic que es dona en el final de la vida és el de l'obstinació terapèutica i la conspiració del silenci", quan el malalt no sap què té ni si es mor. "El 30% de les persones que ingressen en un sociosanitari per morir no ho saben", va manifestar Esquerda.

Ernest Botargues, educador i cap de l'àrea social de l'Escola Pia, fa deu anys que és voluntari d'acompanyament a la mort de l'Associació Temps. Porta deu anys acompanyant persones en el final de la vida. "No soc expert, parlaré des dels noms i cognoms que he conegut", va dir. Com a voluntari, a l'Associació aporta temps. "Podem dedicar hores a estar al costat d'algú, ja que dues o tres hores amb algú ja és un temps sòlid per establir un vincle". Entren a domicili quan ja se sap que el procés de malaltia és irreversible. "És important saber que quan entres en un domicili és per acomiadar", va recordar. L'acompanyament, va afirmar, "té molt de silenci, molt d'escoltar". El protagonista és la persona. "Entres en la vida d'algú en un moment crucial, cal estar en condicions per fer-ho".

Botargues reconeix que al final de la vida apareixen neguits i pors. "La persona es va despullant i arriba a l'essència. Es pacifica". El voluntari davant d'això, "que és sagrat", només acompanya i agraeix. I tot i semblar una contradicció, Botargues afirma que "estar a prop de la mort et fa parlar de la vida".

GLÒRIA BARRETE

Què són les capelletes de visita domiciliària?

Si la gent no es desplaça al lloc de culte per pregar, serà la capella que els anirà a buscar. Aquesta lògica que podríem atribuir a la "nova evangelització", amaga una pràctica estesa arreu del país i de més de cent anys d'història. Són les capelletes de visita domiciliària. Una tradició invisible que va cridar l'atenció del jove Víctor Rodríguez, ara fa uns dotze anys. "El fet que una capella arribés a les cases em va captar molt l'interès", explica.

Per protegir-les de l'oblit, ha restaurat i conservat prop de quaranta peces, que ha anat adquirint en webs de col·leccionistes, encants i mercats de segona mà. Malgrat n'hi ha en desús, la tradició segueix viva i encara són moltes les capelles que circulen per pobles i ciutats.

Víctor Rodríguez Íñigo (Barcelona, 1987) és politòleg de formació i s'ha dedicat a la gestió cultural. És patró de la Fundació Maurí de La Garriga, al Vallès Oriental, on resideix. Fa sis anys que és tècnic a la Casa de la Sardana, que és també Casa de la Festa, a Barcelona.

Parlar de capelletes de visita domiciliària és mostrar una xarxa de veïnatge que el col·lecci-

onista va apreciar des del primer moment: "Des de l'associacionisme em va sobtar molt que el veïnat estigui enllaçat i comunicat", apunta Rodríguez, a raó dels itineraris que fan les capelles. Expliquem a continuació els principals elements compartits per aquestes capelletes que visiten les cases.

L'itinerari. La capelleta circula cada dia de la setmana per una casa, fins a passar per una trentena de cases, de manera que cada família la té un cop al mes. El calendari de l'itinerari queda recollit amb el llistat amb el nom dels veïns i l'ordre del circuit, al dors o la part frontal de la capella. Al final de la llista hi ha la persona cel·ladora, que cuida de la capelleta.

Els elements comuns. Què comparteixen, aquestes capelletes ambulants? Com el seu nom indica, "de visita domiciliària", són pensades per a ser transportades. Tenen una nansa a la part superior, que permet portar-les amunt i avall. I van protegides, amb un vidre i unes portes. També contenen un llibret d'instruccions sobre com s'ha de rebre i acomiadar la capella, amb unes pregàries, i les normes de comportament davant de la capella. Les pràctiques o els carnets estan més institucionalitzats en el cas de la Sagrada Família. També tenen en comú la guardiola a la base i el llistat de veïns i cases per on circulava.

L'origen. Les capelles més primitives són les dels ermitans o plegadors, que les feien servir per predicar i captar. Circula, per exemple, una capella originària d'ermità amb l'advocació de la Mare de Déu de Montgrony. Però qui les va estendre per Catalunya, des de principis del segle XX, va ser el **pare Manyanet**, fundador dels Fills de la Sagrada Família. Volia que hi hagués un Natzaret a cada casa i promoure la devoció a la Sagrada Família en l'àmbit familiar. La gent acostumava a dir que els portaven "la Sagrada Família", no pas una capella.

La finalitat. Les capelletes de visita domiciliària són una manera de portar la fe a les llars i a les famílies que no es podien costejar una capella particular. Serveixen com a element de devoció popular, perquè les famílies puguin, en un espai íntim, mantenir un fil de pregària. Les primeres capelles es van fer amb aquest sentit més devocional o pietós. Després es va veure que, a banda de servir per pregar, es podien recaptar diners per les missions o per la congregació. Per exemple, algunes capelles finançaven l'edició d'una revista de pietat, com la dels pares Passionistes que, a Barcelona, porten la parròquia de Santa Gemma. Per això, al cap d'uns anys, les capelles incorporen la guardiola. Alguns dels carnets que tenien les famílies expliquen aquesta finalitat. I conviu així una doble missió: la pastoral o religiosa, i la recaptatòria, que permet també estendre la pràctica amb noves capelles.

Les advocacions. La col·lecció mostra capelles amb imatges ben diverses, des de **santa Gemma Galgani** i **sant Gabriel de la Dolorosa** amb la Passió de Crist i la maredeu sota la Creu. La capella del pa de **sant Antoni**, que mostra una de les tasques dels franciscans: la caritat. També n'hi ha de la **Milagrosa**, que a Espanya és de les que més circula, o del Sagrat Cor, que porten els religiosos d'aquesta congregació, impulsors, com el pare Manyanet, de les capelletes. On hi ha missioners del Sagrat Cor, han fet circular capelles de la Mare de Déu del Sagrat Cor. També hi ha imatges de Jesús en el calvari, el Cor de Maria i el pare **sant Antoni Maria Claret**, la capella "la enfermera" dedicada a la maredeu del "perpetuo socor-

ro" que, molt probablement, servia per visitar malalts, o la capella de la bona mort, amb la mort de Sant Josep al costat de **Jesús** i de **Maria**. La més curiosa de tota la col·lecció: una marededeu feta de ganxet, una picada d'ull al col·leccionista.

La localització. Arreu del territori hi ha hagut capelletes, tant als pobles com a les ciutats. A la col·lecció de Víctor Rodríguez hi ha capelles que han circulat per la Diagonal de Barcelona. La col·lecció abasta cent anys en història de capelles. N'hi ha que tenen just deu anys i d'altres que són centenàries.

La qualitat dels materials. Depenent dels barris o de la condició de les famílies o del pressupost de la parròquia, hi ha capelles més luxoses i n'hi ha de més austeres, com les que circulaven per barris de menestrals.

Trobem capelles planes amb una sola imatge, que pot ser un marc de fotos o una pintura a l'oli, amb la nansa superior per transportar i una guardiola. La majoria d'imatges són fetes de guix i també hi ha plaques amb relleu. La categoria artística varia en funció de la qualitat de la talla, la pintura que utilitzen, el detall i la riquesa en la decoració.

Dues imatges aparentment idèntiques poden amagar qualitats contrastades: ho determina si els ulls de les imatges són de vidre o pintats, si els daurats del vestits són més rics; la simplicitat o ornamentació de les corones dels sants... Entre unes i altres el pressupost de creació artística es pot triplicar. La gran majoria s'han fabricat a l'Art Cristià d'Olot i també d'altres fàbriques ja desaparegudes, com per exemple les Arts religioses d'Olot.

El format. Entre les capelles hi ha diferències no només en l'advocació sinó també en el receptacle, la caixa de fusta. Pel que fa al volum, les capelles antigues eren molt més grans i pesades. A mesura que la gent s'ha anat fent gran i ha volgut mantenir la tradició, moltes parròquies han encarregat a fusters o a cases d'imatgeria la construcció de capelles més petites i lleugeres.

El finançament. En un determinat moment, les capelles es construeixen amb un calaixet amb una ranura per poder-hi posar monedes, com a forma de captació de fons per les missions de les congregacions o ordes de l'advocació concreta de la capella, o bé per a la parròquia.

Actualment, la capta que resulta en acabar l'itinerari, la recull la persona que fa de cel·ladora –acostuma a ser una dona– i la fa arribar a Càritas. Pel que fa al manteniment, els mateixos fidels, amb les almoines, són els qui han arranjat i mantingut les capelles quan s'han fet malbé.

La propietat. La parròquia és qui n'ostenta la propietat i la majoria són dedicades a la Sagrada Família. Però si a la població on circulen hi ha congregacions o ordes religiosos, l'advocació de la capella coincideix amb el sant fundador o patró.

És el cas del salesians que són a Ripoll, amb capelles dedicades a **Maria Auxiliadora**, o a Berga, amb els franciscans i les capelles de **sant Antoni**, que circulaven per Berga i tenien com a principi i fi el convent de **sant Francesc** de Berga. Algunes de les que han deixat de circular, s'exposen avui a la sagristia o en una capella lateral de la parròquia a la que estaven adscrites.

El canvi d'hàbits. Aquesta tradició de devoció popular ha continuat amb els més grans. Però la manca de relleu no només s'explica per un canvi generacional i un procés de la secularització, amb el tall en la transmissió religiosa.

També hi ha hagut un canvi d'hàbits: amb la jornada laboral d'avui, la majoria de dies no hi ha ningú a casa fins al vespre, mentre que abans la dona sempre era a casa, algú o altre podia fer la recepció de la capella i potser eren els nens qui la portaven a la següent casa. Avui costa assumir el compromís associat al relleu de les capelles.

El pas del temps. Algunes de les capelles tenen signes visibles del seu ús, com les marques per la flama de les espelmes, sobre la fusta. Algunes capelles també han perdut les portes o fins i tot la imatge de l'interior que el col·leccionista ha substituït per una de nova.

Benedicció anual. Les capelletes de la Sagrada Família s'apleguen cada any en una missa especial en què es beneeixen les capelles. A Granollers, per exemple, ho van fer a finals de desembre, per la festivitat de la Sagrada Família.

La invisibilitat. Fa de mal dir quantes capelles circulen a dia d'avui. Dues generacions enrere, són moltes les padrines que les recorden. Caldria preguntar a cada parròquies si a dia d'avui en tenen d'actives. Mínim un cop l'any, les cel·ladores passen comptes del que han recaptat amb les guardioles per a Càritas. Però si no fan la missa per reunir i beneir les capelles, no se sap quines mantenen activa l'itinerància. Són circuits de devoció popular, encara avui, invisibles.

LAURA MOR

El pa per a l'Eucaristia

JOSEP LLIGADAS
A UNA FONT QUE RAJA SEMPRE

En els primers segles de l'Església, l'Eucaristia se celebrava amb pa i vi que la gent portava de casa. O sigui que el pa que hi havia cada dia a taula, i el vi que bevien, servia per fer present el cos i sang de Crist en la reunió de la comunitat. Aquesta aportació es feia en alguns llocs portant-ho a la sagristia abans de la celebració, i en altres durant la celebració mateixa. Tot plegat, per cert, donava peu a alguna situació pintoresca: per exemple, Gregori de Tours parla d'un diaca que va ser descobert canviant un bon vi de Gaza que un feligrès havia dut (Gaza era famosa pels seus vins; ara, tristament, ho és per motius molt menys agradables) per un altre vi de poca qualitat; o la d'aquella dona romana que, a l'hora de la comunió, li va tocar un tros del pa que ella mateixa havia cuit a casa i li semblava impossible que allò pogués ser el cos de Crist, de manera que el papa sant Gregori es va haver d'esforçar a fer-li una bona catequesi personalitzada...

Com és evident, doncs, durant els primers segles el pa no era àzim –és a dir, sense llevat– ni tenia cap semblança amb el pa que fem servir actualment per a l'Eucaristia. Però el cas és que, cap al segle IX o X, aquest costum de dur el pa i el vi de casa es va anar perdent, simultàniament amb el fet que la gent combregava cada cop menys, i es va començar a fer servir un pa

que es preparava a les esglésies. I aquí van entrar en joc un parell de criteris que van canviar el tipus de pa. Per una banda, el record del fet que Jesús, en el darrer sopar, havia fet servir segurament pa àzim, com era propi de les festes pasquals jueves, va portar a pensar que no estaria gens malament evocar el que havia fet Jesús utilitzant també pa àzim. I, per una altra, el fet que el pa àzim sigui més fàcil de preparar va contribuir a fer que aquest tipus de pa, en el qual s'acostumava a gravar el monograma de Crist, s'anés imposant com a pa per a l'Eucaristia. I així és com es va fer un pas fins llavors desconegut: el pa deixava de ser un pa com el de casa, i passava a ser un pa "especial", que ja pel sol fet de veure'l mostrava el seu caràcter de matèria destinada a coses sagrades. La senyora aquella de sant Gregori ara ja no hauria tingut problemes, però, en canvi, la força simbòlica del pa quotidià que esdevé cos de Crist quedava notablement afeblida.

I aquest afebliment va anar augmentant. Perquè, portats per aquest principi d'estalvi d'energies que tant de mal ha fet sempre a la litúrgia, el pa àzim es va anar convertint en un pa molt fi de color blanc que ho sembla tot menys pa, i que és el que hem anat utilitzant fins al dia d'avui. I, a sobre, també per facilitar la feina, es van inventar les hòsties individuals, que van portar a la liquidació del gest bàsic de l'Eucaristia que és la fracció del pa –de tot el paper repartir-lo a l'assemblea. I llavors va venir l'exaltació medieval de l'adoració a l'Eucaristia, amb l'aparició de les custòdies, que generalment consisteixen en uns raigs lluminosos daurats o platejats més o menys espectaculars amb un peu per poder-la dur, i al centre dels quals es posa l'hòstia consagrada, que així, en forma de disc de color blanc, fa molt més efecte que si s'hi posés un tros de pa... I així, el "pa" de l'Eucaristia passava definitivament a ser un pa que no és percebut com a pa, sinó com una cosa ja de per si mateixa sagrada, és a dir, separada de la vida normal. Tot el contrari del que pretenia Jesús.

Mentrestant, cal recordar-ho, les esglésies d'Orient, tant les ortodoxes com les catòliques, mantenien, i continuen mantenint, el pa normal, amb llevat, com a pa per a l'Eucaristia. I, com diu el concili de Florència, del 1439, "el cos de Crist es consagra veritablement en pa de blat àzim o fermentat, i en un o altre han de consagrar els sacerdots el cos del Senyor, cada un segons el costum de la seva Església, oriental o occidental".

Arribats en aquest punt, jo crec que s'imposaria una reflexió. ¿Segur que aquest costum de fer servir pa àzim per a l'Eucaristia cal mantenir-lo? Recordem-ho: no és cap qüestió de fe, és només un costum convertit en norma. ¿No serien molt més significatives les nostres Eucaristies si féssim servir pa normal com es va fer en els primers segles de l'Església? Si volem revaloritzar els sagraments, hem de fer servir signes que ho siguin de veritat, i aquest n'és un de molt important. Al qual s'hauria d'afegir, per acabar de completar-lo, que en totes les celebracions de l'Eucaristia es combregués amb pa i vi, i un vi begut, no un vi per sucar-hi el pa.

JOSEP LLIGADAS

Centenari de l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona, la història de com hem viscut

Màxim relleu institucional per iniciar la celebració del centenari de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona. L'arquebisbe, la consellera de Cultura, l'alcalde i la presidenta de la Diputació de Tarragona, a més de diversos alcaldes que tenen els fons parroquials dels seus municipis a l'arxiu. L'acte d'inici del centenari es va fer dilluns 10 de febrer al centre cultural del Seminari de Tarragona.

L'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona va ser inaugurat en l'època del cardenal **Francesc d'Assís Vidal i Barraquer** fa 100 anys. Va ser el primer arxiu modern de l'Església a Espanya. Un segle després, dirigit per mossèn **Manuel M. Fuentes**, també ha estat el primer a posar en obert a la xarxa el seu fons documental perquè es pugui consultar arreu del món.

"L'Arxiu mostra com ha viscut, com ha pensat, com ha estimat i com ha mort la gent de la nostra terra", va explicar l'arquebisbe **Joan Planellas**. Per això té el gran valor de "preservar la memòria" i "acostar-nos a la necessitat de saber realment qui som i d'on venim". Respon a la voluntat de l'Església de "bastir una societat més justa, solidària i arrelada al país" i de dialogar amb la cultura.

La consellera de Cultura, **Mariàngela Vilallonga**, va remarcar el relleu dels arxius en la preservació de la memòria i en la política cultural del país. En la cas de Tarragona, un arxiu que "ha passat per totes les dificultats la història de Catalunya dels darrers cent anys", iniciat amb l'impuls de la renaixença, en perill durant la Guerra Civil, abandonat durant el franquisme, i adaptant-se als temps tecnològics en arribar al segle XXI.

L'alcalde de Tarragona, **Pau Ricomà**, i la presidenta de la Diputació de Tarragona, **Noemí Llauradó**, van reiterar junt amb la consellera la voluntat de continuar donant suport a l'arxiu eclesiàstic de la seu primada. Un arxiu que "existeix per estar a disposició de la gent" segons Ricomà. I que "preserva el patrimoni dels petits municipis", va destacar Llauradó.

Un projecte col·laboratiu

Manuel M. Fuentes va obrir l'acte amb un extens repàs a la història i al fons que conversa l'Arxiu. Amb mossèn **Sanç Capdevila** com a primer director, l'arxiu sempre ha estat fidel a la seva finalitat inicial: evitar que es perdi la documentació històrica, assegurar-ne la conservació, i assegurar-ne la consulta per divulgar aquest patrimoni.

L'arxiu conserva un gran diversitat de fons que inclouen els arxius parroquials de tot el bisbat, l'arxiu de la mitra i de la catedral, dels concilis provincials de la Tarraconense, d'institucions històriques tarragonines com l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla i diverses confraries, o els més recents de la Conferència Episcopal Tarraconense. Els darrers anys també s'han incorporat diversos fons personals com els de l'arquebisbe **Josep Pont i Gol**. I conserva la butlla papal de l'any 1091 que ordena la restauració de l'arquebisbat de Tarragona, un moment clau en la configuració de Catalunya.

Entre altres episodis dels cent anys, Fuentes va explicar com l'existència de l'Arxiu va evitar que durant la Guerra Civil desaparegués la documentació històrica parroquial. Les autoritats republicanes van protegir l'arxiu i va ser tapiat per evitar els saquejos. Després del descontrol i l'oblit durant la postguerra, finalment es va construir l'actual edifici al costat de l'arquebisbat que ha garantit la conservació i la consulta dels documents. El 1971 Pont i Gol va inaugurar la nova seu que havia promogut el cardenal **Arriba y Castro** (tot i que, curiosament, els fons estatals per l'Arxiu es van acabar quan va arribar a la Tarragona un arquebisbe que no era del gust del règim franquista).

Fuentes, director des de 1999, va destacar "la política arxivística inclusiva i de col·laboració" que ha volgut mantenir l'arxiu. A més dels professionals, l'arxiu compta amb un equip de voluntaris i a través d'internet ha iniciat un projecte col·laboratiu per indexar els llibres de registres de sagraments. Qualsevol persona pot col·laborar en el buidatge de dades a través de la web. Amb aquest projecte ja s'ha aconseguit indexar gairebé 700.000 registres. Paral·lelament ja s'han digitalitzat 15.000 documents, amb més de 2 milions d'imatges disponibles a la xarxa.

JORDI LLISTERRI

Els tapissos de la Seu Vella i les fonts bíbliques

El Museu de Lleida va acollir el 28 de gener la conferència 'Les fonts bíbliques i els tapissos de la Seu Vella' a càrrec de la teòloga **Mar Pérez** i la conservadora del museu **Carme Berlabé**, dintre dels actes de la Setmana Bíblica. Davant d'unes vuitanta persones van relatar la història de dos tapissos de grans dimensions. L'un mostra l'escena bíblica en què Rebeca ofereix aigua a Eliezer. De l'altre tapís de tema bíblic van explicar que els experts dubten si es tracta de la representació de la història de l'heroïna hebrea Ester o la història mitològica de Jasón i Medea. | BISBAT DE LLEIDA

Juan Javier Flores, premi CPL: "No vaig néixer liturgista, he après litúrgia al monestir"

Juan Javier Flores, benedictí de l'abadia de Santo Domingo de Silos a Burgos, ha dedicat tota la seva vida a la docència, a la litúrgia i a la investigació. "Poques vegades diu un no a fer coses sobre litúrgia", explicava **José Antonio Goñi**, director de la revista *Phase* durant la presentació del guardonat amb el premi Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica. Dimarts 11 de febrer, a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona, Goñi va explicar que Flores no ha estat un professor fàcil", reconeixia, tot i que aquella duresa docent l'ha complementat sempre "amb un gran paternalisme positiu". | GLÒRIA BARRETE

Xavier Nus: "El lleure és un dret, no un luxe"

Vetllar per donar a conèixer a la societat els aprenentatges adquirits en les entitats de lleure i aconseguir fer-los assequibles a tothom. És repte de futur del Moviment de Centres d'Esplais Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés, segons el seu president **Xavi Nus**. El primer cap de setmana de febrer el Vendrell va acollir l'Assemblea General Ordinària 2020 del MCECC amb la participació de prop de 300 responsables d'esplai d'arreu de Catalunya i les Illes Balears. S'hi van aprovar la memòria d'activitats del 2019 i el pla d'accions i l'informe econòmic pel 2020 i els assistents van debatre sobre el rumb del moviment. | FUNDACIÓ PERE TARRÉS

animaset
media i comunicació

Animaset ofereix serveis de comunicació integral i audiovisuals

Iniciativa dels Missioners Claretians
i la Fundació Catalunya Religió

- Contingut audiovisual
- Producció editorial
- Assessoria en comunicació
- Organització d'esdeveniments
- Producció de continguts periodístics
- Publicitat i patrocinis
- Comunicació digital

Palau Mercader
C/ dels Lledó, 11
Barcelona 08002

comunicacio@animaset.cat

www.animaset.cat

Curt documental: "Sagrada Família. La Bíblia en pedra"

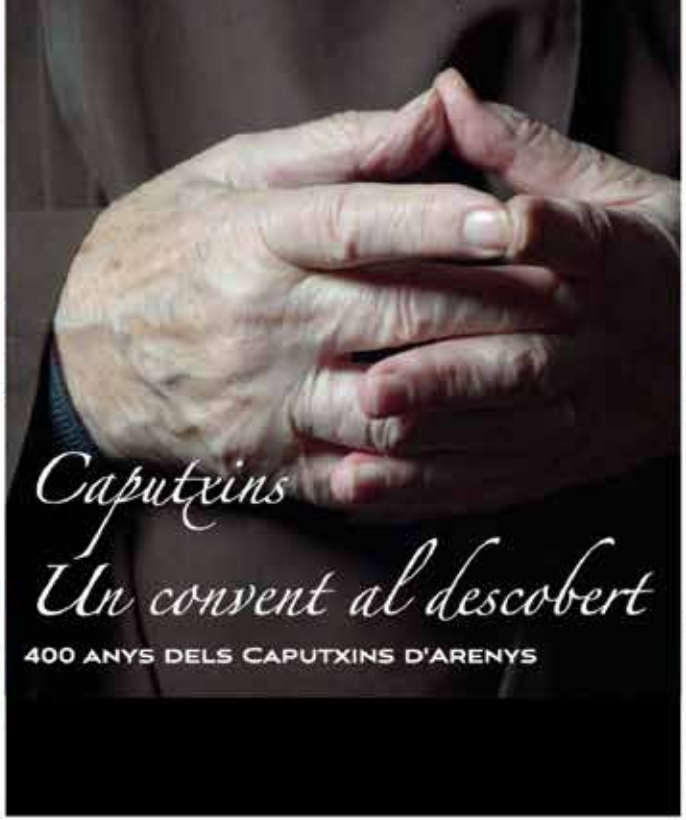

Documental: "Caputxins, un convent al descobert"

Vídeos divulgatius de la Catedral de Barcelona

animaset
media i comunicació

Memòria anual de la Fundació Naturgy

Campanyes de l'escola concertada

animaset
media i comunicació

Vídeos promoció Facultat de Filosofia de Catalunya (URL)

Trobada de professors de la Fundació Escoles Parroquials de Barcelona

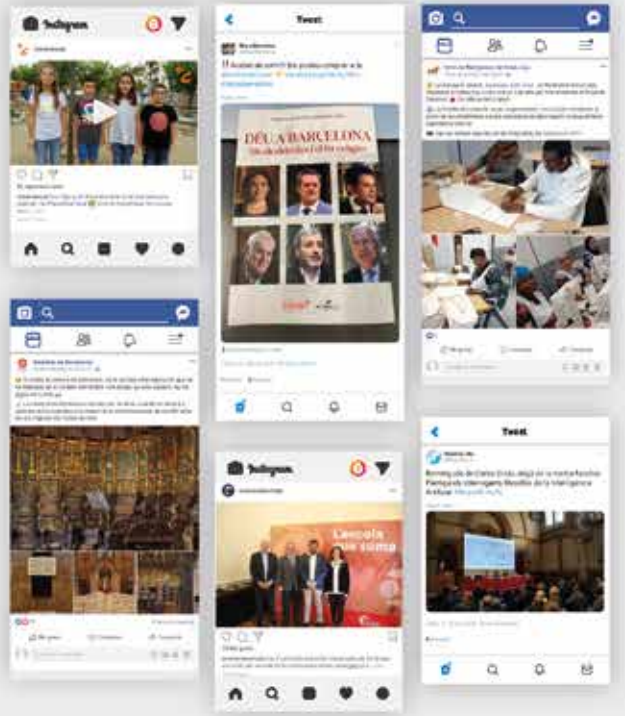

Xarxes socials

animaset
media i comunicació

animaset
media i comunicació
www.animaset.cat

Part de la coberta de l'església de Sant Pere de Vilamajor cau després de la pluja
DM, 28/01/2020 | EL 9 NOU

Els bisbes anuncien les seves línies vermelles contra la legalització de l'eutanàsia
DJ, 30/01/2020 | EL PAÍS

Les escoles concertades planten cara a les normes que prepara el Govern
DC, 05/02/2020 | ARA

La restauració dels menhirs del Miracle en deixa al descobert decoracions inèdites
DC, 05/02/2020 | REGIÓ 7

Descobert a l'Espluga de Francolí el primer santuari paleolític de Catalunya
DS, 08/02/2020 | EL PUNT AVUI

El bisbat de Girona assumeix cinc projectes de Mans Unides per valor de 172.500 euros
DG, 09/02/2020 | DIARI DE GIRONA

Gósol inicia els actes del centenari del naixement de Ballarín amb un sentit homenatge a la seva figura
DL, 10/02/2020 | NACIÓ DIGITAL

El papa Francesc es consolida com a líder mundial més ben valorat pels espanyols, segons una enquesta
DL, 17/02/2020 | EUROPA PRESS

L'interior de la Sagrada Família, protagonista de l'acte central de la Setmana de la Bíblia

La Sagrada Família va acollir dimarts 28 de gener una meditació biblicoteològica sobre l'interior de la nau, conduïda per **Armand Puig**, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, i que va comptar amb intervals d'orgue a càrrec de **Juan de la Rubia**. La meditació portava per nom 'La Basílica de la Sagrada Família. La nova Jerusalem' i se suma a les que en anys anteriors s'han fet sobre la sagristia, la façana del Naixement i la façana de la Passió. L'acte, presidit per **Sergi Gordo**, bisbe auxiliar de Barcelona, va alternar els parlaments amb imatges de detalls de la nau. | SAGRADA FAMÍLIA/AUSP

FEDAC: "Cal tornar a l'escola el seu sentit humanitzador"

Matinal formativa dissabte 8 de febrer a l'escola FEDAC Amilcar de Barcelona per parlar de realitat virtual aplicada a l'aula, programació amb Microbit, eines de Google o tecnologia avaluativa. "Cal tornar a l'escola el seu sentit humanitzador", va dir **Modest Jou**, director general de les escoles FEDAC, al finalitzar la segona Jornada TXMX GSuite que va comptar amb la participació de nombrosos docents de les 24 escoles FEDAC de Catalunya. Una tecnologia que, segons Jou, ha de servir per seguir humanitzant l'escola "en un moment espectacular, un nou renaixement en majúscules en plena era de la informació". | GLÒRIA BARRETE

El Servei Jesuïta a Migrants denuncia repatriacions a països en conflicte

El Servei Jesuïta a Migrants (SJM) mostra la seva indignació davant la pràctica del Govern espanyol de repatriar ciutadans d'origen subsaharià de països tercers al país maurità, especialment a persones malianes, a causa del conflicte bèl·lic que hi ha a Mali des del 2012. La pràctica de repatriació s'agreuja més encara si es fa a través d'un tercer país com Mauritània, on segons diferents organitzacions de la societat civil no es garanteixen els drets humans, el que suposaria una forma de "devolució indirecta". El SJM insta a investigar les expulsions ja efectuades i a acabar amb aquesta pràctica contrària al dret internacional. | JESUÏTES

Lestonnac Badalona
@LestonnacBDN

Gràcies a les alumnes i directora del Grau d'educació Infantil tardes de @Blanquerna per donar-nos veu a docents d'escoles de màxima complexitat! Un plaer compartir taula rodona i experiències amb @Escolalaboure i @escolacollaso #lluitemiuntespelcanvisocial

21:56 · 11 febr. 20 · Twitter for Android

Unió de Religiosos de Catalunya
@ReligiososCat

😀 Felicitem a Barbara Dawson la nova Superiora General de la Societat del Sagrat Cor! El seu mandat és de tres anys i s'iniciarà el dia 1 de setembre de 2.020.

19:00 · 13 febr. 20 · Hootsuite Inc.

OH Aragón-San Rafael
@OHSanJuandeDios

El Hno. Quim Erra asistió a la sede del @parlamentoUE donde se presentó el Plan Europeo de Lucha contra el Cáncer, en el marco de una conferencia en presencia de los diputados, de la Comisaria de Salud, @SKyriakidesEU, y de la Presidenta @vonderleyen ohsjd.es/noticia/hno-qu...

Traduïu el tuit

9:46 · 07 febr. 20 · Twitter Web App

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

En ruta per Vic, ciutat dels sants, seguint les petjades del Pare Coll #aCOLLida2 #xerpes @EscolesFEDAC @FEDACVic @aj_vic @anunciataCAT

18:29 · 07 febr. 20 · Twitter for iPhone

La Salle Catalunya
@LaSalleCat

Concert solidari per @FundacioComtal @FundacioPROIDE . Gràcies als Centres @LaSalleCat participants !!
Un vespre fantàstic !!
#SomLaSalle #Imagina @lasallearlep

9:26 · 01 febr. 20 · Twitter for iPad

La Sagrada Família
@sagradafamilia

La llum a l'interior del temple és harmoniosa i ressalta la plasticitat de la nau. Gaudí va indicar que havia d'induir a la introspecció i al recolliment espiritual.

[Autor dels vitralls: Joan Vila-Grau]

6:24 · 06 febr. 20 · Twitter Web App

Llibreria Claret
@LlibreriaClaret

Bona tarda!🌿

Ja està a la venda "Estimada Amazònia", la cinquena Exhortació Apostòlica del Papa Francesc, en català. 📝
El document tracta temes sobre ecologia integral i injustícia social.

16:01 · 19 febr. 20 · Hootsuite Inc.

Papa Francesc
@PapaFrancesc

.@Pontifex: "Les poblacions amazòniques tenen dret a l'anunci de l'Evangeli: l'anunci d'un Déu que estima infinitament a cada ésser humà, i que ha manifestat plenament aquest amor en Crist crucificat per nosaltres i ressuscitat en les nostres vides" #EstimadaAmazònia

23:36 · 13 febr. 20 · Twitter for iPhone

Maristes Catalunya
@MaristesCat

Moltes gràcies a les famílies de les escoles #maristes que ens han permès recollir més de 8.000 firmes amb al·legacions al decret d'admissió d'alumnes que prepara @educaciocat. Un decret que va en contra d'un dret constitucional, que és el de triar l'educació per als fills.

18:31 · 07 febr. 20 des de La Palma, France · Twitter for iPhone

Salesians Badalona
@salesiansBDN

Els nens de segon de #Primària dibuixen Don #Bosco amb el paint. Deixen volar la seva imaginació i creativitat. Continuem educant des del cor. #TotsSomunaGranFamilia

13:15 · 07 febr. 20 · Hootsuite Inc.

Justícia i Pau
@JusticiaPau

😀 El divendres passat, el nostre equip de voluntariat de presons va recollir el 2n guardó en els darrers 2 mesos #SantRaimon2020⚖️
Felicitats a la vuitantena de persones que fan una tasca extraordinària en favor de la dignitat i la reinserció dels reclusos i recluses!

18:20 · 04 febr. 20 · Twitter Web App

Jesuïtes Catalunya
@jesuitescat

Crida de voluntariat per al projecte Portes Obertes de @fundaciolavinya que visita veïns i veïnes dels barris de Bellvitge i el Gornal que es troben en centres penitenciaris. ow.ly/JSOM50yq8kJ

11:20 · 19 febr. 20 · Hootsuite Inc.

CATALUNYA RELIGIÓ

Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat | Edició mensual impresa de distribució gratuïta.

Director: Jordi Llisterri i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: Paris Grau | comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

Amb el suport de:

ISSN: 2604-7004. Dipòsit legal: B5112-2019. Imprès a Imprintsa, a Sant Fruitós de Bages. Publicació auditada per OJD.